

ՌԱՅԵՐԻՄԱ

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7-7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

VOL. XIII, No. 13, July 11, 1931

Ճիւտ 13, Նո. 13, Յուլիս 11, 1931

ՊԵՆՏ Ի ՄԱՍՈՒՍԼԱՐ

ՀԱՅ ԱԻԵՏ. ՔԻԼԻՍԷԼԵՐԻՆ ԻՍԹԻԳՊԱԼԸ

Բ.

Հայ Աւետարանական քիլիսէլէրին միլլէ-
թիմիդէ վերէնէք պատգամը նէ՞ տիր:

Պու քիլիսէլէրին վաղիֆէսի Լուսաւորչա-
կանլարը Բողոքական եպիսկոպոս տէյիլ տիր: Պու
կիւն միլլէթիմիդին միւսթամ օլտուղու շէյ
դաւանանք եա յարանուանութիւն տէյիլմէք
տէյիլ տիր: Տիկէր Թարաֆտան Փրօթէսթան-
լար Փափաւիլիէրին քէնտի քիլիսէլէրի իշիւն
թաշըտըղը էֆրեարը քէնտի քիլիսէլէրի իշիւն
թաշըմայօրլար: Փափաւիլիէր «Փափաւիլի քիլի-
սէտէն տիշարտա խէլաս եօզ տըր» տէրլէր: Հայ
Աւետարանականլար էօյլէ տէմէք: Վազըա պա-
ղըլարը պու նէվ պիր ֆիքրէ դահիպ օլուպ, քէն
տիլէր կիպի ինանմայանլարըն խէլաս պուլա-
մայաճաղընը իտտիա էտէրլէր իսէ աէ, պուն-
լար տար ֆիքրլի մահտուտ պիր սընֆ օլարազ
ումում Հայ Աւետարանականլարը ներկայացնել
էթմէզլէր: Բապլըմը Գիսուս Քրիստոսը ճիտ-
տէն սէվիպ՝ անըն իղլէրի արտընճա կիտէնլէ-
րին ճիւլէսի տէ հէր հանկի յարանուանութիւ-
նա աիտ օլսալար հազիզի Քրիստիան տըրլար:
Վազաա Քրիստիանլարըն պաղը ֆարզը եօլլա-
րը վար տըր քի անլէր Քրիստիան հայաթընըն
աէրէճէսինէ թէէսիր էտէր, լաքին յարանուա-
նութիւն ֆարզլարը ատէմի Քրիստոսըն աղը-
լընտան տիշարը աթաճազ պիր շէյ տէյիլ տիր:

Աւետարանականլըղըն միլլէթիմիդէ վերէ-
նէյի իքի էն մուսիմմ պատգամլարը շունլար
տըր:

1. Աւետարանականլար՝ Քրիստիանլըղըն
րաւհանի ցիհէթիմի թէէքիտ էտէրլէր: Էօթէ-
տէն պէրի Քրիստիանլար րուհանի հայաթը
թէվիդ վէ թազիլիէ իշիւն պաղը սիւպօլլար
(Խորհրդանշան, խարիճի ալամէթլէր) գուլլա-
նըրլար: Պու սիմպօլլար խաշալա միւրաճէաթ
էտիպ՝ միւթալաշա վէ հիսսիյաթա մուսվէ-
նէթ էտէրլէր: Մէսէլա, Քրիսթիանլը թալէպ
էտէր քի Ալլահըն րուհըլա րուհըրըմը ելը-
դանսըն: Վաֆթիդաէ վիւճիւտ իղլէրինէ ճէսէ-
տի ելըդաշան աու խթիմալ օլունարազ վաֆթիդ
այինի՝ օլ րուհանի ելըդանմազլըղա պիր սիւ-
պօլ օլուր: Քէզալիք քիլիսէտէ՝ Հաղորդու-
թիւն, էլ գօնուլմազլըք վէ սաիր սիւպօլլար
գուլլանըր: Լաքին պունլարըն րուհանի մա-
նասը ունուտուլուր, օլ սիւպօլլար րուհանի-
յաթ եէրինէ գօնուլուրլարսա օլ գէման պու խա
թա րուհանի հայաթըն գէվալընա եօլ աշար:
Վէ իշթէ Աւետարանականութիւն՝ քիլիստա
րուհանիյէթի թէէքիտ էտէնէք վէ սիւպօլլարըն
ասլ րուհանի գուլվէթ եէրինէ կէշմէմէսինէ
տիզզաթ էտէնէք տիր:

2. Աւետարանականլար քիլիսէտէ ֆէրտիմ
հիւրրիյէթիմի թէէքիտ էտէր: Քիլիսէտէ րու-
հանի մէմուրլար վար տըր, պունլար քիլիսէտէ
ինթիզամըն իճրասընա տիզզաթ էտէնէքլէր
տիր: Պու մէմուրլար պաղէն պիր սինոտ հա-
լինտէ պիր արաշա կէլիպ՝ քիլիսէնին թէրազ-
զըսընա մէտար օլաճազ վասըթալար իղլէրի-
նէ տիւշիւնիւրլէր: Քիլիսէնին պու թէշքիլաթը
վէք ֆաիտէլի տիր. լաքին նիչէ տէֆա պու մէ-
մուրլար միւմինլէր իղլէրինէ հաքիմանէ նու-
ֆուլ իշլէթմէյէ թէճրիպէ օլունուլօրլար: Հա-

յառտանեայց Եկեղեցի պիր միլլի քիլիսէ օլուպ՝ միլլի անանաթը վար տըր, վէ քիլիսէ իտարէ-սինճէ մէմուրլարընըն պու նուֆուզ իշլէթմէք մէսլէյինի դապուլ էթմիշ օլտըղը իշիւն, անտէ միւսինլէրին էֆքեարը վէ ազաիտի իւզէրինէ սէլահիյէթ եւրիւթմէքլիյէ մէղուն տըրլար, վէ միւսինլէր մէղքիւր խուսուսլարտա քիլիսէ սինոտլարընըն նիդամլարընա վէ անանաթընա պիլա թէրէտտիւտ իթթիպա էթմէլի տիրլէր: Աւետարանականութիւն պու ճիհէթլէրտէ միւսինլէրի հուրը թանըր: Հէր ֆէրտ Ալլահ իլէ օլան ալադասընտա քեամիլ հուրրիյէթէ մալիք օլտուղու կիպի, իպատէթ, իման, վէ իթիզատ խուսուսլարընտա տախի քիլիսէ մէմուրլարը վէ սինոտլար թարաֆընտան իրշատ էտիլէպիլըր-լէր իսէ տէ, պունլարտան հիշ պիլիսին միւսինլէր վէ քիլիսէլէր իւզէրինէ մութլազ նուֆուզ իշլէթմէյէ սէլահիյէթի օլտըղընը դապուլ էթմէք: Իշթէ Աւետարանականըդ քիլիսէտէ պու հուրրիյէթի թէէքիտ էթմէքտէ պուլունա-ճազ տըր:

Շու հալտա Աւետարանականըղըն միլլէ-թիմիզ արասընտա պատգամը բուհանիյէթի վէ հուրրիյէթի թէէքիտ էթմէք տիր: Սուսուսա պու վազթլարտա միլլէթիմիզ արասընտա պու տաիրէլէրտէ պէլլի պիր իհթիյաճ վար տըր:

Պու կիւն միլլէթիմիզ բուհանի հայաթա, ամէլի Քրիստիանըղա, Ինճիլին սատէ վաղը-նա փէք միւսթաճ պիր հալտա տըր: Պու կիւն պիլիմ կէնճլէրիմիզ տախի սաիր միլլէթլէրին կէնճլէրի կիպի քէնտի տինի իթիզատլարընը սըղը մուհաքէմէտէն կէշիրիրքէն, անլէր Նին-ճի ասըն քիլիսէ սինոտլարընըն դարալլարը-նա վէ քիլիսէ մէմուրլարընըն սէլահիյէթինէ միւրաճաթ էտէճէք տէյիլլէր, իլլա մէտէնի միլլէթլէրին կէնճլէրի իլէ պիրլիքտէ Աւետա-րանական Քրիստիանըղըն պախշ էյլէտիյի հուրը վէ ֆէննի թէհարրիյաթա միւրաճէաթ է-տէճէքլէր տիր: Պու ֆուրթունալը ղէմանլարտա միլլէթիմիզ դատիմ քիլիսէ արարողութիւնլա-րընտան ղիյատէ բուհանի վէ մագուլ իպատէթ խըտմէթլէրինտէն վէ Քրիստոսուն հայաթընա պէնդէր հայաթլարտան թէսէլլի վէ դուվլէթ պուլաճազլար տըր: Վէ իշթէ Հայ Աւետարա-նականութիւնըն միլլէթիմիզ արասընտա պու ճիհէթլէրճէ իֆա էտէճէյի մուհիմ վազիֆէլէր վար տըր:

Հայ Աւետարանական քիլիսէլէրին իսթիզ-պալը հազընտա տիւշիւնիւրքէն պաղըլար թա-

րաֆընտան տիկէր պիր թարիզ տախի թաւսի-յէ էտիրլիր: Տէնիլիյօր քի, Հայ Աւետարանական լար քէնտիլէրին պու պատգամընը Մայր Եկե-ղեցիտէն ալըր տուրմագտան իսէ, անըն իլէ պիրլէշէրէք տահա ղիյատէ միւսիսիր պիր սու-րէթտէ մագսէտլէրինէ վասըլ օլապիլիլըրլէր: Օլ քիլիսէ տէհրլէրին ֆուրթունասընա տայանա-ճազ պիր թէշքիլաթա մալիք օլտուղունը պիլ-ֆիլի իսպաթ էթմիշ օլուպ, պու կիւն տախի օ քէնտի տէրունիտէ իսլահաթա հաղըր պուլուն-տուղունը միւսթէնէվլի թարիզլէրլէ կէօսթէր-մէքտէ տիր: Իմտի Աւետարանականլար տա ա-նըն իլէ պիրլէշէրէք պու իսլահաթ իշիլի գօ-լալաշտըրապիլիլըրլէր: Էօյլէ իսէ թէֆրիզայլ թէշլիզ էտէճէք եէրտէ անլէր իլէ իշթիւրաք Ե մէսայի էտէրէք իթթիհատը թէրվիճ էթսէլէր տահա էյի օլմա՞ղ մը: Եկէր միլլէթիմիզ արա-սընտա հազիզաթէն պիրի պիրիին թասհիհ է-տէճէք դուվլէթլէր վար իսէ, նիշիւն անլէր ալ-նի աղըլ իշիւնտէ այնի մագսէտէ սայ էթմէսին-լէր:

Պու թէսավլուր փէք ճալիպ տիր, լաքին ղաննըմըղճա անըն վաղթը տահա կէլմէմիշ տիր: Պու նէվ պիր իթթիհատըն դապիլ իւլ իճ-րա օլմասը իշիւն պաղը մուհիմ շարթլար վար տըր: Պիրիսի թարաֆէյն հիւսն ի բիզա տըր: Հիւսն ի բիզա հէր իքի թարաֆըն տիկէրինտէքի էյի շէյլէրի կէօրիւպ թաղտիր էթմէսինի ֆարզ էտէր: Վէ լաքին մաէթթէսսիւֆ պու շէյ հէր իքի թարաֆտա տա հալա էքսիք տիր:

Պիր թարաֆտան Առաքելական Եկեղեցիին պէլլի պաշտօնալարընըն ումում Աւետարանա-կան քիլիսէլէրի պիր քիլիսէ թանըմամալարը, վէ ումում էհալինին անլէրէ տինի դանըշլարըն-ճա ղայէթ էտնա միւսիւլլէր աթֆ էթմէլէրի, պունլար հիւսն ի բիզա ալամէթլէրի տէյիլ տիրլէր:

Տիկէր մուհիմ պիր շարթ տա միւսաատէ-քիար բուհ տըր: Պու տա ֆարզ էտէր քի տի-կէրլէրին պիլիտէն ֆարզլը տիւշիւնտիւլիւ սը-րալարտա անլէրին էֆքեարընտա տա հազիզաթ պուլունապիլի տէյէ ղանն էտէրիզ վէ անլէր ի-լէ անա կէօրէ մուամէլէ էտէպիլիլըր: Պու կիւն պու հիսս տախի պիլիմ արամըղտա թէամիւմ էթմիշ տէյիլ տիր: Պինաէն ալէյհ ղաննըմըղճա պու կիւնքի վազիֆէմիզ պու իքի քիլիսէլէրին պիրպիրինէ սօղըրու պիրատէրլիք բուհունը պէս լէմէք այնի վաղթտա տա ազգային վէ բարե-գործական թէշէպիլիւլէրտէ ճիտտի վէ պի-

բատէրանէ թէալիւնէ (գորածկցութիւն) սայ էթմէք, վէ կիտէրէք տիկէր ճիհէթլէրտէ տա- խի գորածկցութիւնէ եօլ աջմադ տըր: Շու հալ- տա Հայ Աւետարանականներն քէնտի մահ- տուտ տաիւրէլէրինտէ մէվճուտէթլէրինի հըֆդ իլէ Աւետարանականութիւնն թալէսլ էթտիյի թարիգտէ քէնտի խթիգպալլարնը թէէմինէ սայ էթմէլէրի անլէրին մուգատտէս պիր վա- զիֆէսի օլմուշ օլուր: Էօյլէ իսէ Աւետարանա- կան քիլիսէլէր պու վազիֆէնին իֆասը իշիւն պու կիւն նէ եափմադ կէրէք տիրլէր: Պու ան- լէր իշիւն հայաթի պիր մէսէլէ տիր:

Յ. Գ. Գ.

ԱՌԼԱԳԻ ՇԵՐԻԱԹ ԻԶԵՐՏԵՆ ՄԻ,

ՏԻՇԱՐՏԱՆ ՄԸ

Պունտան ագտէմ պիր միւնասիպէթլէ եազ- մըլ խորք քի պիր Փիլիլին կիւնահ եա Փաղիլէթ օլտուղու պիր քիթապտա էմր եա նէհի էտիւ- մէքլէ թային էտիլմէզ, իլլա անըն էսասը առէ- մին առէմլիյինտէ եանի հազիգի առէմ թէսալ- վուրընտա արանըլմալը տըր: Պիր տօսթումըզ պու Փիլլըրի մուսիսէզէ էտէրէք տէյօր քի, պի- զէ Քիթապ ը Մուգատտէս վէ փէյղամպէրլէր վէ րէսուլլար տօղրու եօլու վէ վազիֆէլէրիմի- զի սահիհ պիր սուրէթտէ պէյան էթմիշ օլ- տուղլարը իշիւն տիր քի պիզ անլէրին տէտիւ- լէրինէ իման էտէրէք խէլաս թարիգիին էօյրէն- միշ իզ վէ խէլասըմըզ իշիւն միւթմէին օլմուշ ըզ:

Պու խուսուստա չու տօսթումուղուն վէ ա- նըն կիպի տիւշիւնէնլէրին նաղար ը տիգպաթը- նը չու իքի նօգթայա տալէթ էթմէք իսթէր իզ:

1. Քիթապ ը Մուգատտէստէ գաթլ էթմէ- յէսին վէ Զինա էթմէյէսին տէյու էմր օլուն- տուղունտան պու Փիլիլէր պու իլհամըն նու- ֆուղու իլէ պիզիմ իշիւն կիւնահ տըր տէյէլիմ: Էօթէտէ Միւսլիման գօնշուլարըմըզ քէնտիլէր- ճէ իլհամ նուֆուղունա մալիք տիր տէյու սայ- տըզլարը Գուրան, քեաֆիլլէրի գաթլ էտիլմէ անլէրին դարըլարընը վէ գըզլարընը ճարիյէլէր մազամընտա գուլլանմաղը, եանի գաթլ վէ գի- նայը թէնզլիզ էթտիյի իշիւն պէօյլէ եափմաղը քէնտիլէրէ վազիֆէ առտ էտէրլէր: Իմտի պու իքիտէն հանկիսի տօղրու տըր: Սալթ քիթապ- լարըն հազիգաթին միւլհէմ օլուպ' օլմատըզը- նը թային էթմէքլէ պունու գարարլաշտըրաճազ

խէք, պու էփէյի ուղուն պիր իշ տիր: Պէն Միւս լիմանլար իլէ օլան միւսպահասէլէրիմտէ անլէ- րին Գուրանըն հազիգաթին միւլհէմ օլտըղընա տաիր գանըլարընըն նէ տէրէճէ գուլլէթլի օլտըղընա միւլթէհայլի օլմուշ ըմ: Լաքին պի- զիմ պու մէսէլէյի գարարլաշտըրմազ իշիւն տահա գօլայ վէ տահա գըսա պիր եօլումուղ վար տըր: Ինսանլըղըն եիւքսէք թապիաթընա, Ալլահըն ասէմլէրին տէրունինէ գօյտուղու եիւքսէք հիսսիյաթա միւրաճէաթ էտէրէք կէօս թէրիւր իզ քի Գուրանըն միւսաստէսի եանլըշ տըր, վէ օլ եօլտա գուրանըն միւլհէմլիյինի տէ ճէրհ էտէրիզ:

Պունտան կէօրէպիլիլիլի քի ախլադի շէ- րիաթըն սօն նուֆուղու խարիճի պիր էմր տէ- յիլ, իլլա Ալլահըն տէրունիմիզէ գօյտուղու ախ լադի թապիաթ տըր:

Վաղաա պաղը էմրլէր օլուր քի անլէրէ խա- րիճի էմր իլէ իթաաթ էտէր իզ, մէս. եազ մէվ- սիմինտէ պաղը շէհրլէրտէ սաաթլարըմըզ պիր սաաթ իլէրի սիւրմէք: Եինէ տէ էօյլէսի էմր- լէրտէ պիլէ պիր մաղուլ էսաս կէօրմէք իսթէր իզ:

2. Պիր պաշգա շէյէ տահա տիգպաթ էտէ- լիմ: Պիր փէյղամպէր եա պիր միւրշիտ պիզէ պիր հազիգաթ եա էմր վէրիւր: Պու էմր եա նէ- հի պիզտէն տիւլարընըն նուֆուղու իլէ պիզէ հիւքմ էթտիլքճէ օ պիզէ դարիպ վէ աղըր պիր եիւք օլուր: Օլ էմր եա նէհիյի պիզ քէնտի րու- հուճուղա կէօրիւր վէ տուլար իսէք, օ պիզիմ իշիւն հայաթ օլուր: Մէսէլա, Ահտ ը Աթիգտէ Եհհուտիլէրէ վէրիլէն եիւզլէրճէ շէրիաթլար անլէր իշիւն թէվրաթ քիթապընտա եաղըմըզ օ- լան էվամիր վէ նէվահի գալտըգճա պու շէյ ան- լէրի րուհանի էսարէթտէ սազլատը: Լաքին Ե- րեմիա վէ անըն կիպի գաթլար խուսուսա Բապ- պըմըզ շէրիաթըն պու խարիճի նուֆուղունը իպթալ էտիլմէ անը տէրունտա Ալլահըն տօղրու տան րուհարա թալիմ էտէճէյինի թէլգին էթ- մէքլէ Եհհուտիլէրի տէ, պիւթիւն պէշէրիյէթի տէ շէրիաթ էսարէթինտէն խէլաս էյլէտիլէր:

Պունը անլամազ իշիւն Երեմիանըն 31 վէ 33 պապլարընը վէ էֆէնտիմիլին Յովհաննէս Ինճիլինտէ Բուհ իւլ Գուտսըն խըտմէթինէ տաիր սէօյլէտիլլէրինի վէ Պօղոս Առաքեալըն Բօմալլարա վէ Գաղատիալլարա օլան րիսա- լէլէրինի միւթալաա էթմէք քեաֆի տիր:

Իմտի պիլլէլիմ քի Ախլադի շէրիաթըն մէն- պաղ Ալլահ քէնտիսի տիր, վէ Ալլահ առէմի

քէնտի սուրէթինտէ ետրաթմազլա ախլազի շէ-
րիաթըն էսասընը օ պիղիմ բուհարըմըզա գօյ-
մուշ տըր:

Ախլազի շէրիաթը Ալլահըն պիղտէ գօյտու-
ղու պու թապիաթը պիղտէն էյի կէօրէն վէ պի-
լէնլէրտէն էօյրէնմէք վազիֆէմիզ տիր: Ամմա
պիլէլիմ քի ախլազի շէրիաթըն էսասը տէրուն-
տէ տիր, վէ ախլազի մէպտէլէր պիղիմ շախսէն
կէօրիւպ անլէրի քէնտիմիզ իշիւն հալաթ մէպ-
տէսի ետիմազլա հազիզի ատէմիլիէ վասըլ օ-
լուր ըզ:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԶՕԺՈՒԳԼԱՐՏԱ ՀԱՍԵՏ, ՎԷ ԷՕՆԻԻ ՆԱՍԸԼ

ԱԼԸՆՄԱԼԸ

Հասէտ խըլգի պիր թապիաթ օլուպ, հէր
պիր ինսանտա ազ չօզ մէվճուտ տըր: Պիր շա-
յիրտի տիկէրի եանընտա, պիր կէնճի արգա-
տաշը եանընտա վէ պիր դատընը պաշգա պիր
գատըն եանընտա մէտհ էյլէ, կէօրէճէքսին քի
հասէտ պաշ գալտըրըր: Հէր քէս մէտհ օլուն-
մաղը սէվէր, վէ քէնտինն արգու էյլէտիլի վէ
լալըզ տըր տէյու տիւշիւնտիւլիւ մէտհիլէյի
պաշգասընըն ալտըղընը կէօրիւր իսէ անա հա-
սէտ էտէր: Վէ կէօրիւրսիւն քի մէտհ օլունա-
նըն պիր գալֆ ինթաթասընը արալըպ պուլարազ,
մէտհ էտէնն տիղգաթընը անա չէվիւրիւր, անըն
ինտինտէ քիւլիւթմէք մազսէտի իլէ:

Հասէտ չօնուղլարտա տահա գուվլէթլի վէ
գապթը տահա կիւճ տիւր: Իւշ տէօրթ սէնէ էվ-
տէ եալընըզ քէնտիսի սէվիլմիշ, օղչանմըզ վէ
ճիւմլէնն տիղգաթ վէ մուհապպէթինի կէօ-
նէնմիշ օլան պիր չօնուզ, իքինճի պէյպլինն է-
վէ կէլմէսիլէ բահաթընը դալպ էտէր: Զիւնքի
ուզուն միւտտէթտէն պէրբու քէնտինն թա-
շտըղը թաճը պէյպլի ալըր: Քէնտի եէրինն
պէյպլինն սէվիլտիլինի կէօրմէք անա փէք ա-
ղըր կէլիւր, վէ չօզ տէֆա էվին կիլլի պիր քէօ-
չէսինէ չէքիլէրէք մէյուս մահղուն տուրմազտա
եախօտ խըրաշնտան աղլամազտա կէօրիւլիւր:
Հիւշ աղըր պիլմէյէն չօնուզ ճիւղի շէյլէրի պէ-
հանէ էտէրէք ուզուն ուզուն աղըտլար եալար:
Էվվէլա հալիմ վէ իթաաթլը իքէն՝ շիմտի աք-
սի, իթաաթսըզ վէ զալղաճը օլուր: Էվվէլ քէն-
տի քէնտինն սաաթլարճա օյնար իքէն, շիմտի
ոյնալըպ էյլէնտիլի օյունճաղլարը դըրար սօ-

գազլարա աթար: Պէյպլի եալընըզ պուլուր ի-
սէ ինճիտիր, աղլատըր, հաթթա էօլտիւրմէք
իսթէր: Հասէտէ միւլթէլա օլան չօնուղլար
չօզ տէֆա շու սուալլարը էտէրլէր: «Պէյպլի
սէվտիլին գատար պէնն տէ սէվէ՞ր միսին»:
«Պու պէյպլի հիւշ օլմազա տահա էյի օլմա՞զ մը
իտի» վէ դալըր: Փէտէր եա վալիտէնն պէյ-
պլի սէվտիլինի կէօրտիւլիւնտէ պիր եօլ իլէ
գուճաղընա սիվիշիւր վէ անըն տիղգաթ վէ մու-
հապպէթինն քէնտինն չէվիւրմէյէ չալըշըր: Զօզ
չօնուղլար պու եիւզսէն սարարըպ սօլմուշ,
գալֆլէնմիշ վէ հաթթա խաաթա պիլէ օլմուշ
տըրլար: Զօնուղլար պու Ֆէնա թապիաթը է-
տիւնմէսին տէյու վալիտէյն վէ աղրապալար չօզ
տիղգաթ էթմէք կէրէք տիրլէր: Անը մէն էթ-
մէք եախօտ էօնիւնիւ չապուզ ալմազ իշիւն պա-
ղը թապիլէլէր:

Էվվէլա.— Պէյպլի տիւնեայա կէլմէզտէն
չօնուզ քէնտի քէնտինն իտարէ էթմէքիլի էօյ-
րէնմէլի տիր: Քէնտինն եալիալիլէճէյի շէյի
սէն քէնտիսի իշիւն սալա եալմա: Պրազ չօնուզ
քէնտի քէնտինն օյնալըպ՝ էյլէնսին. սէն քէն-
տիսի իլէ օյնամա: Թէհլիքսիւղ սօզաղլարտա
պրազ քէնտի քէնտինն եիւրիւսիւն, սէն էլինի
թուլթա: Տիւշտիւլիւնտէ քէնտիլիլինտէն գալը
սըն, սէն գալտըրմա: Քէնտինն կիլիլէպիլէ-
ճէյի էլպիլիլէյի սէն կիլտիւրմէ: Պրազ թաաթընը
քէնտիսի եէսին: Պունու եալմազ իլէ քէնտի
քէնտինն իտարէ էթմէյի էօյրէնիւր, վէ սօնրա
վալիտէ պու շէյլէրի պէյպլիլէ եալար իքէն
քէնտինն եալմատըղը իշիւն պէյպլիլի դըղգան-
մազ:

Սաճիլէն.— Պէյպլի տիւնեայա կէլմէզտէն
օլ պիր չօնուղլարա անըն խապէրինն վէր: Պը-
րազ քի չօնուղլարտա սէնն իլէ պէրապէր կէլ-
մէքտէ օլան պէյպլիլէ հաղըրըղլար կէօրսիւն-
լէր: Պունու եալմազլէ անլէրին Ֆիքըրլէրինի
հաղըրլամը օլուրսուն վէ սօնրա անլէրէ մէ-
մուլին դալըր պիր վազաա օլմազ: Երնէ, պէյ-
պլիլէ խըղմէթ էթմէք իւղրէ անլէրի թէշվիւ
էթ: Պիրի եաթաղընը հաղըր էթսին, օլ պիրի
սիւտիւնիւ կէթիւրսին, վէ հէր պիրիլինն էթտիլի
խըղմէթլի վէ պէյպլիլէ օլան լէթաֆէթ վէ իշթի-
րազլարընը մէտհ ու սէնա էյլէ: Պէյպլի օյնա-
յաճազ գատար պէօյլիւտիւլիւնտէ անլէրի թէշ-
վիւ էյլէ քի քէնտի փարալարընտան պէյպլիլէ
օյունճաղլար սաթուն ալըպ՝ կէթիւրսինլէր,
եախօտ քէնտի էսքի օյունճաղլարընտան պէյ-
պլիլէ հէտիլէլէր էթսինլէր: Պունու եալմազլէ

անլերտէ պէյպիյէ տողրու մուհապպէթ ույան-
տըրըրսըն: Պրազ արգատաշարընը էվէ կէթի-
րիպ պէյպիյի կէօսթէրսինլէր, անը մէտհ էտիպ
անտէն տօլայը իթթիխար էթսինլէր: Պիր քիմ-
սէ օլ պիր չօճուզ Էանընտա պէյպիյի մէտհ է-
տէր իսէ, տէրհալ անա, «Չանն էթմէզմիսին
քի պէնիմ պէօյիւք պէյպիմ տախի կիւղէլ պիր
կէնճ օլմազ իւզրէ պէօյիւյօր» տէյէրէք մէտ-
հիյէնին ճիհէթինի պէօյիւյէ չէվիր:

Սալիսէն.— Հասէտէ միւլպիէլա օլան չօ-
ճուզու չօք թէքտիր էթմէմէյէ չալըշ: Պիր չօք
խաթալարընա կէօզ դափա: Տիլինի թաղիրտէն
վէ էլինի թէքտիրտէն դապթ էյլէ: Անա սապրը
օլ: Նազլիէթլէր սէօյլէյէրէք անը էյլէ: Անըն
խաթալարընը տինլէ վէ թահսին էյլէ: Անա
«Եափմա», «էթմէ» չօք գուլլանմա: Անը թէք-
տիր էթմէքլիյին, պէյպիյի քէնտինտէն չօք
սէվիյօրսուլն տէյու տիւշիւտիւրիւր, վէ, հա-
սէտ Էօզ իսէ պիւլէ մէյտանա կէլիր: Հէր պիր չօ-
ճուզտա տամարըն աթմասը նասըլ թապիի իսէ,
հասէտ տէ էօյլէ թապիի տիր: Պազէն րասթ կէ-
լիրիկ էօյլէ քիմսէլէրէ, քի պէյպիյի էօփէր իքէն
օլ պիրինին հասէտինի անլատըղընտա, թէքար
էօփէր քի օլ պիրի ալըշսըն: Պու ապէն պիր խա-
թա տըր, հասէտէ խըզզ վէրիր: Չօճուզտան միւ
սաստէ թալէպ էթմէյէրէք օյունճազլարընտան
պիրինի պէյպիյէ վէրմէ: Չօճուզու Էանընտա,
«Պէյպիին ույգուսու էյի տիր, «Ճօրճ պէօյլէ
տէյիլ իտի» կիպի չէյլէր սէօյլէմէ: Եաթօտ չօ-
ճուզա, «Սէն քէօթիւ սիւն, իթաաթսըզ սըն,
պազ Ալպէրթ նասըլ իթաաթլը պիր չօճուզ տըր:
Սէն տէէօյլէ օլ» կիպի պաշգա չօճուզլարը էօր-
նէք թութարագ մէտհ էթմէ: Իթաաթլը իքէն
իթաաթսըզ օլուր: Քէօթիւ տէյիլ իքէն պիւլէ
քէօթիւ օլուր:

Չօք տէֆա չօճուզլար ֆամիլեատան քէն-
տիլէրտէն պէօյիւք չօճուզլարա տա հասէտ է-
տէրլէր: Անլէրէ ալընան չէյլէրի գըսգանըր-
լար: Միւմքին ի մէրթէպէ պիրինէ ալըր իքէն,
օլ պիրինի ունուլմա: Իքիսինէ տէ այնի ըէնկ,
այնի պիւշիմ, այնի տէյէրտէ էլպիսէ վէ գուն-
տուրա կիյտիր: Պազէն չօճուզլար օյնար իքէն
պիր վաթըրթը տըր գօփար, տէօյիւք պաշլար,
վէ ումուլէն քիւշիւք կէլիր վալիտէյէ խապէր
վէրմէյէ: Վալիտէ կիտէր, մէսէլէյի անլար,
ֆազաթ ումուլէն պէօյիւք թէքտիր օլունուր,
վէ քիւշիւք մէսըրուր օլուր: Պունու ապա Էափ-
մա: Հանկըսը գապահաթլը իսէ անը թէքտիր
էթ: Նահազգ Էէրէ պէօյիւք թէքտիր օլունուր-

ղունտա, անտէ քիւշիւք տողրու պիր պուզղ ու
ատալէթ ույանըր: Տիւշիւք քի վալիտէ
հազգսըղ տըր: Վէ քիւշիւքտէն ինթիգամ ալ-
մազ իւզրէ ֆուրսաթա պէքլէր: Ինթիգամ ալ-
մազտա կէօրիւլըր իսէ թէքար թէքտիր օ-
լունուր, վէ անըն տէրունինտէ հասէտ, պուզղ
վէ ատալէթ կիթտիքճէ քէսպ ի չիտտէթ էաէ-
րէք նէթիճէսի փէք ֆէնա օլուր: Չօճուզլարըն
դալղասընտա գապահաթլըն քիմտէ օլունուր-
նու պուլամազ իսէն, հիւ պիրինէ պիր չէյ սէօ-
լէմէզտէն, անլէրի պիր գաշ սաաթ Էէկտիկէ-
րինտէն ալըր: Փամիլեատա իքի չօճուզ պու-
լունտուղունտա, ումուլէն պիրի փէտէրին, օլ
պիրի վալիտէնին օլուր: Չօճուզլար ապա հիսս
էթմէսին քի փէտէր Էա վալիտէ քէնտինի օլ
պիրինտէն ֆազլա Էա էքսիք սէվիյօր: Չօճու-
լարտա օ հիսսի ույանտըրաճազ պիր սէօզ Էա
մուամէլէտէ պուլունմամաղա զիյատէսիլէ
ճէհտ լազըմ տըր:

Պու չէյլէրէ էհէմմիյէթ վէրիպ՝ անա կէ-
րէ Էաշանըլան պիր ֆամիլեատա՝ չօճուզլար
վալիտէյնէ վէ Էէկտիկէրինէ չէօզիւլմէզ մու-
հապպէթ պաղլարը իլէ բապթ օլունուրլար:
Մուհապպէթ մէզպահը ապա սէճնմէզ: Վէ օ-
րասը ֆամիլեա էֆրատը իչիւն տիւնեատա պիր
ճէննէթ օլուր:

ՍԻՐՈՒՆ Մ. ՔԵՇԻՇԵԱՆ

Տը. Մայըրգըն պիր պէնտիմտէն
էֆֆեարլար ալըմարագ քէլիֆ
Էտիլմիշ տիր

Ֆիլատելփիա

ՔՐԻՍՏՈՒԱՆ ԻԹԹԻՀԱՏԸ

«Իշթէ պիրատէրլէրին իթթիհատ իւզրէ
սաֆին օլմալարըն մէ՝ խօշ վէ մէ՝ լաթիֆ տիր»:
ՄԻՁ. 133

Շիմտի պիւլիւն տիւնեանըն, պախուսու
Քրիստիան քիլիսալարընըն հիսս էթմէքտէ օ-
տուզը իհթիյաճ մուհապպէթ վէ իթթիհատա
տըր: Լաքին իթթիհատ տէմէքլէ նէ անլալա-
ճաղըզ:

Իթթիհատ, պիլա չիւպհէ Էուտուլմազ տէ-
յիլ տիր: Ազլ, շախսիյէթ, գանըշ վէ անլալըշ
պիրլիյի տախի տէյիլ տիր: Իթթիհատ, ֆարըլը
գուվէթ վէ գապիլիյէթլէրին այնի մազսէտ ի-
չիւն պիրլիքտէ իշէմէք իւզրէ էլ էլէ վէրմէլէրի

տիր: Մէսէլա. Փամիլեա տաիրէսինտէ դէվճ վէ
դէվճէ պէնինտէ էֆքեար միւպայէնէթի օլա-
պիլիր: Պիրինին թաստըգ էթտիլինի տիկէրի
ճէրճ էտէպիլիր, լաքին պու անլէրին մագսէտ-
ճէ իթթիհատընա մանի օլմազ: Բէզպալէք քելիսէ
տաիրէսինտէ, Փարգը քելիսէլէրտէ վէ ալին
քելիսէ տէրունինտէ դապիլիլէթ, անլայըչ, իդ-
թիտար Փարգը օլապիլիր, լաքին մագսէտ պիր
տիր վէ օ մագսէտ իսէ մէլէքիւթ Ուլլաճ վէ ա-
նըն թէրադգըսը տըր: Պիր միլլէթ իչիւն մագ-
սէտ միլլի թէրադգը վէ պէշէրիլէթին թէրֆիլի
տիր, վէ պու նօգթատա իթթիհատ միւմքին
տիր:

Իթթիհատ, թապիլի վէ ֆիլիգի ալէմտէ
ազիմ իչ կէօրիւյօր: Մէսէլա. Նիսկարա ճէն-
տէլինին գուվլէթ վէ խըտմէթի սու տամլարը-
նըն իթթիհատը սայէսինտէ տիր: Գալայը փա-
րէլէյէն չէքիճին զէրէլէրի եէքտիկէրինտէն
ուլլըլտըղընտա մալիք օլտուղը գուվլէթի գալ
էտէր: Գալպ, ճիլէր, միտէ վէ ճէսէտին տի-
կէր ազասընըն ճիւմլէսի պիրլիքտէ, տիւշիւնէն,
իչլէյէն, թէսիլը հասըլ էտէն վարըղը հըֆը
էտիյօր: Հէր պիրի ալը վէ քէնտի քէյֆինէ
կէօրէ իչլէյէնէք օլսա հայաթ տէրհալ տու-
րըր: Ախլադի վէ բուհանի ալէմ իչիւն տալի
մէսէլէ ալինտի տիր: Էօմրտէ մուվաֆֆադիլէթ
իչիւն իթթիհատ զարուրի տիր:

Աճէպա իթթիհատըն հազիլի էսասը նէ՞
տիր: Մէտէնիլէթին էյի օլտուղընը քիմսէ ին-
քեար էտէմէզ: Փազաթ անըն էյի ճիհէթլէրի
օլտուղը կիպի, էյի օլմայան ճիհէթլէրի տալի
վար տըր: Պինաէն ալէյճ մէտէնիլէթ տիւնեա
իթթիհատընա էսաս օլմազ: Իճատ, իսթի-
րաաթ, վէսաիթ ի նազլիլէ, թէյյարէ վէ բէ-
տիօ կիպի վասիթալար միլլէթլէրի եէքտիկէրի-
նէ եազըն կէթիլէպիլիլէյօր իսէ տէ, գօրգու վէ
վէսլէսէլէրինտէ ալին վազթտա արթըրըյօր:
Մաազալլաճ պիր հարպ պաշլասա անլէրի եէք-
տիկէրինէ եազլաշտըրան պու վասիթալար ան-
լէրին էպէտէն ալըլմալարընը միւնթիճ օլա-
ճազ տըր:

Բէլամ Ուլլաճտա ճիհանի պիրատէլիլէ
թալիմի վար տըր: Ատէմ, ատէմ հալինտէ պէ-
նիմ պիրատէլիլէ տիր: Խըղաթ նօգթա ի նա-
զարընտան ալին իսլիկին մախլուղը վէ սէմա-
վի Փէտէրին էվլատը իզ: Գրիսթիանըղ նօգ-
թա ի նազարընտան պազըլտըղտա, Գրիստոս
հէր ատէմ իչիւն էօլտիւ, հէր ատէմ Անըն ին-
տինտէ գըլմէթլի տիր, պէնիմ ինտիմտէ տալի

գըլմէթլի տիր, Գրիստոստա ճիւմլէմիզ պիր իզ
վէ պիր օլմազ կէրէյիլ: Տիւնեա պու նօգթալա
կէլմէտիքճէ հազիլի իթթիհատ միւմքին օլա-
մազ: Հաթթա քելիսէլէր պու հազիլաթը շիմ-
տիլիլտէն զիյատէ անլամատըղճա արգու էտի-
լէն նէթիճէ մէյտանա կէլմէյէնէք տիր: Հազի-
լէ իթթիհատ իչիւն ասըլ էսաս վէ թէյէլ Բը-
րիստա վէ Անըն Ինճիլի տիր: Էյէր Ինճիլ տիւն-
եալը իսլաճ էտէմէզ վէ միլլէթլէրի եէքտիկէ-
րինէ պիրատէր մուհապպէթիլլէ պիրլէշտիլէ-
մէզ իսէ պաշլա հիչ պիր գուվլէթին էտէճէյի-
նի մէմուլ էտէմէզիլ, վէ տիւնեա իչիւն իւմիտ
եօզ տըր տէյէպիլիլիլ: Հաքին ինանըրըղ քի
Գրիստոսըն Ինճիլի պու գուվլէթէ մալիք տիր:

Հէր նէ դատար պու իչ տօղըռտան Ինճիլին
գուվլէթինէ մէրպուլ իսէ տէ պիլիմ տալի
Գրիսթիան իթթիհատընըն թէսմին վէ պազա-
ա իչիւն էտէճէյիմիլ շէյլէր վար տըր: Անլէր-
տէն պազըսընը զիլէր էտէլիմ:

1. Ագատ ֆիքրիլիք.— Տիկէրլէրին նօգ-
թա ը նազարընը անլամազ վէ անլէրին էֆքեա-
րընա հիւրմէթ էտէպիլմէք իչիւն պու փէք էլ-
զէմ տիր:

2. Զիյատէ սապըլը օլմազ.— Ճահիլլէրէ
վէ ճէհալէթ եիլգիւնտէն իճա էտիլլէն եանըլ
մուամէլլէրէ սապըլ էթմէք կէրէյիլ:

3. Կէնիլ Գալպ.— Փամիլեա, քելիսէ վէ
միլլէթ իչիւնտէ պուլուհան զաիֆլէրէ, մուհապ
պէթ վէ իշթիրաքլէ մուամէլլէ վէ խըտմէթ է-
տէպիլմէք իչիւն դալպիմիլ զիյատէ կէնիլ օլ-
մալը տըր:

4. Թէվազու.— Էն քիւլիլէ պիր չօճուլ վէ
էն զաիֆ պիր քիմսէնին սանա վէ իչիւն եար-
տըմը օլապիլիլ, անլէրտէն իսթիֆատէ էտէ-
պիլիլտին վէ պիլմէտիլին շէյլէրի անլէր վա-
աթթասըլա էօյրէնէպիլիլտին: Զաիֆլիլ թահ-
քիր էթմէմէլլիլ:

5. Գուվլէթլի իման.— Ճիւմլէ ալըլըզ
վէ փարթիլլէրին վէ գուվլէթի թազսիմ էտէն
պիլ ճիւմլէ իւնսիլլէրին Գրիստոսըն բուհուլ-
լէ տէֆ ու իզալէ էտիլէպիլիլ վէ մուհապպէթ
վէ իթթիհատըն Անըն ինայէթիլլէ միւմքին ի-
տիլինէ տալի իման վէ օլ իմանըն թապիլի նէ-
քիճէսի օլան տուա վէ ճէհտ ու զայրէթ: Պու
նօգթալարտա միւմինլէր ուլանըզ պուլուհուլ-
լար իսէ Գրիսթիան իթթիհատընա պէօյիլէ
եարտըմ էթմիլ օլուրլար:

Ս. Կ. ԱՂՊԱՊԵԱՆ

Նիգոսիա

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՊԻՐ ԹԻՒՐԹԻՒՆ ՄԷՔԹՈՒՊԸ

Աթիտէքի մէքթուպ Նիւ Եօրքտա սաքին վէ Բահնիւմա դարիյուննտան Բէֆիդ Պէյ իսմինտէ պիր դաթ Թարաֆընտան պիդէ չախսէն եօլլանըմը իտի: Բահնիւմայա նէչը իշին եօլլատըմ քի օգուլանլար Թիւրք նօգթա ի նաղարընա տախի ալեհա՛ օլտունլար:

Ա. Ն.

Չօգ միւլթէրէմ տօղթօր պէյ,

Յաղլ ու քէմալընա զըյապէն հիւրմէթ էթտիյիմ Գրիգորեան էֆէնտինին նէչը պուլյուրտուղլարը «Բահնիւմա» զաղէթասընըն Մայիս 2, 1931 նուսխէսինտէ Թիւրքիա ըլխի ճիւմհուր Մուսթաֆա Քէմալ փաշա հաղրէթլէրինին սօն տէվրլէրի էսնասընտա իզմիրտէ իրատ պուլյուրտուղլարը պիր նութգ տօլայըսըլլա եաղըմը պիր մէգալէնիդի կէօրտիւմ: Միւլարիլէյ հին նութգընտան իզթիպաս էյլէտիյինիդ պիր գաչ սաթր խաթըրմտա գալտըղընա կէօրէ, «Թիւրք միլլէթինին իզթիսատ վէ սէնայիէ գալիլիյէթի օլմատըղընը իտտաա էտէնլէր Թարիխի պիլմէյէնլէր տիր» Թարգընտա իտի: Էվլէլա շունը արդ էտէլիմ քի Ղաղի փաշա հաղրէթլէրի տիւնեաճա միւսէլլէմ օլան իզթիտար քաաքէրի վէ իտարէսի կիպի Թարիխէտէ աշինա պիր դաթ տըր, վէ պունը տա էվէնլիմ Փասալիյաթ վէ Թաթպիդաթը իլէ իսպաթ էյլէմէտէ տիր: Չանն էտէրիմ քի Թիւրք միլլէթի տէմէքլէ մագսէտլէրի եալընը Ասիա ի Սուղդատա քի օն իքի օն իւլ միլիօնլուգ Թիւրք տէյիլ տիր: Մալիւմ ը ալինիդ տիր քի Անատօլուտաքի Թիւրքլէրին ասըլ մէնչէի Թիւրքիտանը քէպիր տիր: Թիւրք նէսլի շուէպաթըլլա պիրլիքտէ էսքի վէ պէօյիւք պիր գալմ տըր: Էյէր ձինկիդ իսնա տաիր եաղըլան էվրօփա ասարընը վէ փէք եաղընլարտա ինթիշար էտէն Յրանսըլ միւլէլլիֆլէրինտէն Մարսէլ Պրիօնըն Թիւրք իսաղանը Աթթիլա հաղգընտա ուղուս Թէթէպպուսթ իւղէրինէ գալէմէ ալտըղը «Աթթիլանըն Հայաթը» իսմինտէքի էօէրինի վէ սօն պիր գաչ սէնէ իշինտէ ինթիշար էտէն Թուրքօլօնիյէ աիտ քիթապլարը միւլթէլաա պուլյուրուր իսէնիդ էվէնլիմ մէտէնի տէնիլէն տիւնեա տէնիլէն ալէմին ինքիսուղիտիյօնլարտա ինսանլարը Թօփտան գաթլ վէ իհրադ էյլէտիքլէրի զէմանտա Թիւրք Թիւճաւրլարընըն Գարա Գուրուս սահրալարընտան գալլարադ Ասիանըն հէր Թարաֆընա քէր պանլարլա կիտիպ կէլտիքլէրինի վէ Պուսա-

րա, իիլա վէ Սամարգանդ կիպի մէհուր Թիւրք պէլտէլէրինին օ վադթա կէօրէ պիրէր ուլում վէ մէարիֆ մէրքէլլէրի օլտուղունու կէօրիւսինիւլ:

Ալթը եիւղ քիւսիւր սէնէ էվլէլ պէօյիւք Ասիատան Անատօլույա հիճրէթ էտէն վէ պիր գաչ եիւղ ալլէ խաղընտան իպարէթ օլան էճատտըմը այնի խաթիտատը Թաշըյան Թիւրքլէր տիր քի պունլար եէրլէշտիքլէրի գըթայը գըմմէն Սէլճուգ Թիւրքլէրինտէն Թէվէրրիւս էյլէտիքտէն սօնրա աղ զէմանտա Վիէննա էօնլէրինտէն Պահր ը Մուհիթ ի Հինտիյէ վէ Մալէրա ի Գալգասիտտան Պահր ը Մուհիթ ի Աթլատօրիյէ գատար հաքիմ օլարադ, Թարիխ ի ալէմտէ Թէշէքքիւլ էթմիշ օլան էն պէօյիւք իմփէրաթթօրլուգտան պիրինի մէյտանա կէթիւրտիլէր:

Թարիխտէ ճիհանկիր օլան միլլէթլէր զիրի Թէպալիյէթլէրինէ ալտըլարը ազվամ ը մուփթէլիֆէնին պիլ խասա, Ֆէնա, հալլէրինէ հէմ հալ օլմադ տօլայըսըլլա խասսէ ի միւլթաղէլէրինտէն պիր չօղլարընը զայդ էտէրէք՝ տիւլար ը գաաֆ վէ Թէտէնի օլտուղլարը շիւպէսիդ տիր: Մէնլա էսքի Րօմ իմփէրաթթօրլուգու պունա կիւղէլ միսալ տըր: Ասար ը սալիֆէտէ պիր միլլէթ Փաթիւ վէ ճիհանկիր օլունճա՝ Թիճուրէթ վէ սէնաաթ կիպի իւրտէմաթը քէնտինէ Թապի գըլտըղը ազվամա պրադըպ՝ քէնտիսի աղա վէ էֆէնտի օլուր իտի: Թիւրքլէր տէ պէօյլ եափտըլար, քէնտիլէրի տէ պաշլարընա ալտըլարը պէլալարը իտարէ իլէ օղրաշըրլար իտի: Ասքէրէ Թիւրք կիթաի, հարպ օլունճա Թիւրք գօշտու, պու էսնատէ Թիւրք օլմայանլար սէնաաթ վէ իզթիսատտէ իլէրիլէտիլէր:

Յագաթ Թիւրք Թարիխտէն ալտըղը տէրալէրլէ պու կիւն աղլընը պաշընա Թօփլամըլ տըր: Պատէմա պուլլունտուղը ասըն իճապաթընա ուլմադ ազմինտէ տիր: Պունտան սօնրա իզթիսատ վէ սէնաաթտա լայդգ օլտուղու մէրթէպէյի իհրադ էթմէք իսթէյօր, վէ էտէճէք տիր: Պու կիւնքի Թիւրք ճիւմհիւրիյէթի իլէ պիլտիյինիդ Օսմանլը իմփէրաթթօրլուգու պիր տէյիլ տիր: Շիմտի Թիւրք ճամիէսի հէփ պիրտէն եիւքսէլմէյէ ազմ էթմիշ պիր քիւթլէ տիր: Տէմիրճիսինի, Թիւճաւրընը քէնտիսինտէն եէթիշտիքլէք տիր: Շմէնտըֆլէրլէրինի քէնտիսի ինչա վէ Փապրիդալարընը քէնտիսի իտարէ էտէճէք տիր: Աթի ի գարիպտէ եէնի նէսլտէն իլմ վէ իզթիսատ իւլէմասը մուլթէրի վէ միւլթէ-

Ֆեբրեր օրտուլարը մէյտանա կէլէճէք տիր: Միւլէլ ի սարիքտէքի զէքեա վէ գապիւլիյէթ համտ օլտուն պիլգտէ տէ պօլ պօլ վար տըր: Էդ ճիւղէ խարիճի վէ տախիլի պիւթիւն մէվա- նիէ բաղմէն մէարիֆիմիլ օլտուգճա իշ կէօր- միւշ վէ պու կիւնքի իտարէյի գուրան պիր զիւմրէ ի միւնէվլէրէ եէթիշմիշ տիր: Հաթթա չիւպէէ հօգ տըր քի զաթ ը ալիւնիլ պիւլէ մէն- սուպ օլտուղընը իւմ ու ճէլիլի թիւրք մէքթէ- պիւնտէ վէ թիւրք խօճալարընտան էօյրէնմիշ սինիլ տիր:

Միւլէթէրէ մօզթօր չու մահուտ «քէստի- լէր», «գօլտուլար» սէօղիւ չօդ էսքիտի: Ալթը եիւլ քիւսիւր սէնէ էրմէնի, Բում, Թիւրք պիր արատա եաշատը: Բումի 202, 203 թարիխէ- րինէ գատար (1890) թիւրքիւն էրմէնիյի, Բու- մը քէստիյինի եա թէհճիր էթտիյինի պանա հանկը՝ թարիխտէ կէօսթէրէպիլիւսինիլ: Պիթ թէհճիրպէ պիլիւսինիլ քի էվրօփա ուսթալա- րը իշէրինի պիթիւրինճէյէ գատար պիր ալթի- գուլլանըյօրլար, պիթտիքտէն սօնրա գըրըգ տէօքիւք պիր հալտէ պիր թարաֆա ֆըրլատըպ՝ աթըյօրլար վէ պիր տահա տէօնիւպ եիւզիւնէ պաղմայօրլար: Գապահաթ օնլարըն ուսթալը- ղընա իթիմատ էտէնլէրին տիր:

Պէրը ի աթիգին չէմալընը մուհիթ օլան տէնիլլէր իշինտէ ուղուրսը պէօյիւք պիր դա- յա վար, պու գայանըն իսմի Պրիթանիա տըր: Պունըն գարանլըգ գօվուգլարընտա օթուրան վէ իսթիյարըգտան արթըգ գանատլարը տիւշմէ- յէ պաշլամըշ օլան պայգուշ արա սըրա մէշում մէշում էօթէր: Պունըն իսթիյարըղընա պա- գարապ սէսինէ գուլապ տանլարըն ագիպէթի ֆէլաքէթ օլմուշ տըր: Վայ օնլարըն հալինէ: Բօմա իմփէրաթօրլուղընն ինհիթաթը գէման- արընտա միւթթէֆիլլէրինտէն պաղըլարը ա- լէյհինէ տէօնիւլլէր իտի: Մէշհուր պիր ճէնէ- րալ պունլարա խիթապէն, «Տիգգաթ էտին եէ- տի եիւլ սէնէլիք սապր ու զայրէթլէ մէյտա- նա կէլէն պիր պինա երգըլաճագ տըր. օ վազթ հէփինիլ ալթընտա գալըրսընըգ» տէմիշ իտի: Բօմայա օլտուղու կիպի պու ինհիտամ Օման- լը իմփէրաթօրլուղընն պաշընա տա կէլտի:

Շիմտի եէնի պինա խալիս թիւրք մալղէ- մէսի իլէ ինշա էտիլիյօր: Թիւրք միմարլարը պու քեաշանէյի նամիւթէնահի եիւքսէքիքէրէ գալտըրմագ իւզրէ փլանընը չըգըշլար տըր: Եիկիրմինճի ասըն նըսֆընտան էվլէլ պու պի- նանըն փէնճէրէլէրինտէն ինթիշար էտէճէք

նուրլար ուֆուգ ը ճիհանը թէնվիր էտէճէք տիր:

Օ վազթ տա Արրահամ աղանըն նէ տէտի- յինի անլամագ իշին ուղուն էօմըլիւ օլմանը- զը թէմէննի էտէրիմ էֆէնտիմ:

Րէնիդ

* * *

ՃէվԱՊ

Ագիգիմ Բէֆիդ Պէյ,

Մէքթուպընըղ օգուլուպ՝ Արրահամ աղա- յա օլան իմաթընըղ կէօրիւր կէօրմէլ անլա- տըմ քի սիլին տախի օ իսթիյար տօսթումու- զըն ֆիքըլէրինէ հիւրմէթինիլ վար տըր, պէլ- քի օ տէտիյինիլ գէմանա գատար եաշայամագ գօրգուսու իլէ տէհհալ թէլէֆօնա եափըլըպ՝ քէնտինի չաղըրտըմ, կէլիւր կէլմէլ փալթօսընը չըգարըպ աչըգ փէնճէրէ էօնիւնէ օթուրտը վէ մէքթուպընըղ էլինէ ուղաթտըմ: Արապի հը- րուֆաթ իլէ հաղընըղ կէօրիւր կէօրմէլ եիւ- գիւնտէքի նէշէյի կէօրմէլի իտինիլ: Հա՛ չէօյ- լէ... պիր տօյա մէքթուպ օգուլայըմ: Պու եէնի հաղըլար օ գատար նօգթալը վէ գարըշըգ քի օլ- մատը, կէօղիւմիւ ալըշտըրամատըմ» տէտի: Մալիւմ եա էսքի ատէմլէր էօյլէ պիրտէն թէպ- տիլաթլարա գօլայ կէլմէլլէր, ֆէսին գալտը- րըլտըղընա տա չօգ մըրըլտանտը իտի, «Ճէս իլէ ատէմ թէմէտտիւն էթմէլ մի քի Անատուլ- թիւրքիւնիւ կիւլէճէք պիր հալէ գօյտըլար» տէր իտի:

«Նիլ՝ չիւն եէնի հաղըլը սէվմէյօրսըն» սօր- տում:

«Ա՛, պիրատէր, ալթը եիւլ սէնէլիք պիր միլլէթին քիթապէթի օ թարիխի չիւլէրի է- սէրլէրի մահվ օլուպ՝ կիտէճէք, պիրտէն պիրէ հաղըլը տէյիշտիքէն օնլարը սաղլամագ եօլու- նու տա պուլմալը իտի: Սէօղ արամըղտա, թիւրքլէրին իֆթիլար էտէճէք էսէրլէրի պաշ- լըճա օնլար տըր: Պունլարը քի՛մ վէ նէ՛ գէ- ման եէնի հաղը իլէ գապտ էտէճէքլէր պիլմէմ» տէտի:

Մէքթուպը օգուլաղա պաշլայըպ՝ պիր ա- րա պաշընը գալտըրտը, վէ «Ունութմատան պիր չէյ տահա էլ աթտը իտի, մաղամլարը, եանի չէյ տահա էլ աթտը իտի, մաղամլարը, մուսիգիյի տէ տէյիշտիքէյէ էվրօփալաշտըր- մաղա չըգըշտը իտի: Պէրէքէթ վէրսին մուվաֆ ֆագ օլմատը: Մուսիգի պիր միլլէթին ճանընըն սէտասը վէ լիսանը տըր: Օնու էլինտէն ալըր

խան էօրիւր, պաղը մագամլարա ալաֆրանկա սօգուչտուրմըչլար, փէք թաթսըզ պիր շէյ օլու յօր» տէվամ էթտի:

Անտէն սիկարայը եազըպ՝ եէրլէշտի վէ մէքթուպընըզը պաշտան պաշա օգուտը: Պէք-լէյօր իտիմ քի նէ՞ սէօյլէյէճէք: «Նա՞սըլ պուլ-տունըպ» սօրաւմ:

«Պու մէքթուպը եազանըն ճիտտիյէթինէ վէ միլլէթփէրվէրլիյինէ հիւրմէթ էտէրլմ վէ եազտըզլարընտա չօզ պէօյիւք հազիգաթլար վար տըր: Փագաթ հէր ճիհէթլէ քէնտիսի իլէ հէմէֆքեար տէյիլիմ: Թիւրքլէրին Ֆիւթիւ-հաթլարը, ասքէրլիքլէրի թարիխին ինքեար օ-լունմաղ վագաալարը տըր: Լաքին քէնտիսին դապուլ էթտիյի կիպի անճագ ազալըզ, էֆէն-տիլիք էթմէք վէ Ֆէթհ էթտիքլէրի եէրլէր վէ էհալիլէր իւզէրինէ եաշամագ, օնլարտան ալ-մագ վէ հիշ պիր շէյ վէրմէմէք եօլունտա օր-մուշ տըր: Օ սէպէպտէն հազըր գէնաիմ պիթ-տիքտէն սօնրա քէնտիլէրի տէ, օ էհալիլէր տէ Փագըր ու գէրուրէթէ տիւշիւպ՝ մէմլէքէթլէր խարապ օլմուշ տըր: Չինկիլխանտան, Լէնկիթի-մուրտան, Փաթիհլէրտէն պաշլալարագ՝ հարպ ուսուլլարը էհալիլէրի գաթլ էթմէք վէ շէհրլէ-րի երզըպ՝ եազմագ օլմուշ տըր: Թիւրքլէր հարպը գըթալ, եաղմա վէ եազմագ իլէ անլա-յօրլար կէօրիւնիւյօր: Իհթիմալէն Արապլար արասընտա ճարի օղան պիր թալիմ վէ ուսուլ տըր:»

Պու սէպէպտէն Ֆէթհ էթտիքլէրի մէմլէ-քէթ վէ էհալիլէրտէն սէվիլմէտիլէր, նիճէ քի օնլարը պէլա սալըյօր վէ հիշ պիր վագթ քէն-տիլէր իլէ դարըշտըրամատըլար: Սիւահ էլտէ, Կիճէ կիւնտիւզ օնլարը պէքլէմէյէ մէճպուր օր-տըլար: Նէթիճէ նէ՞ օլտու: Ղալիպլէր ճէպպար վէ դալիմ հալինտէ, թապիլէր իսէ էսիր հալին-տէ եաշատըլար: Իլմէն, իգթիսատէն, սէնայի-տէ թէրագըզ էտէմէտիլէր: Սըրասը տիւշտիւք-ճէ րայա միլլէթլէր էօլիւմիւ կէօզէ ալըպ՝ գուր թուլմագ չարէլէրինէ պագտըլար:

Րօմա տա Փաթիհ պիր միլլէթ իտի: Ինկիլ-թէրրա տախի չօզ պէլտէլէր գապթ էյլէմիշ տիր: Լաքին հէր կիթտիքլէրի եէրի իմար էտիպ թէրագըզ էթտիքլէրի: Էվիէօլմ թիւրքիա Րօմալըլարըն 1500-2000 սէնէ էվվէլ եափտըզը քէօփրիւլէրի դուլլանըյօր: Ֆրաթ, Շաթ, Ա-տանա, Միսիս, Չէյթուն, Սիվաղ վէ Տիարպէ-քիր վէ սաիր ճիւմլէ քէօփրիւլէր օնլարըն իշի տիր: Անճագ թիւրքիւն խարապ էտէմէտիլի է-

սէրլէր պագի դալտը: Էլլի սէնէ էվվէլ Մըսըր Թիւրք հիւքմիւ ալթընտա իտի: Ինկիլիքլէր ի-տարէյէ պաշլատըլար, պու կիւն էն մամուր վէ գէնկին պէլտէլէրտէն տիր: Հինտիսթանա պա-գընըզ 350 միլիօն էն ճահիլ, էն վահշի ճինսլէր, 72 չէշիտ մէգհէպլէր օրտա տըր: 25,000 միլ պօյունտա շմէնտըֆէրլէրի, ճատտէլէրի, պի-նալարը, Փապրիգալարը իլէ 70 փատիշահլարը օրատա ասայիշ իլէ եաշալօրլար: Էլլի սէնէ էվ-վէլ Պուլղարիսթան չիմտիքի էտիրնէ վիլայէ-թինտէն տահա պէրպատ պիր հալտէ իտի, չիմ տի ճէննէթ կիպի տիր: Ոսայըր թարիխին շէհա-տէթի պաշգա տըր: Տիւնեայա խօճալըզ էթմէք տէյիլ, հէնտէսէ, հէյքէլթրաշլըզ միմարլըզ, քիմիա, սէնայի վէ թիճարէթճէ հիշ պիր էսէր պրագմամըշ տըրլար: Հազըր պուլտուլլարը Րօ մա, Եունան, Սիւրիանի, Էրմէնի մէտէնիյէթ-լէրինի տէ խարապ էթմիշ տիրլէր: Արապլա-րըն ուլում ա Փիւնունտա վէ սէնայիտէ էսէր-լէրի վար տըր, Թիւրքլէրին եօզ տըր» տէտի:

«Քէստիլէր, գօվտուլար սէօզիւ չօզ էսքի-տի, տէյօր, սիզ նէ՞ տէրսինիզ Արահամ աղա» սօրաւմ:

«Ոսայըր, էսքիմէտի, էսքիմէզ» պաղըրտը իրթիյար, «Թիւրքիա շէհրլէրինին պաշտան պաշա խարապալարը, Էթիմլէր, տուլլար սիւ րիւլէրի օնա շահիտ տիրլէր: Օնլար դաիլ օլտա պիլէ թարիս էսքիմէզ, օնու սիլինմէզ հարֆ-լար իլէ գայտ էթմիշ տիր: Կէօյա քէօհնէլէշմիշ դանատը տիւշմիւշ Ինկիլթէրրանըն սէսինէ գու-լագ ասանլար քէսիլիւր իմիշ: Պիսուշ սիւհասըզ գատըն վէ չօճուլլարը գաթլ էթմէքլիյի պու սէպէպ թէպրիյէ էթմէզ, պիւթիւն Հինտիս-թան Կանտի կիպի պիր Ապտալըն սէսինի տին-լէր, օրատա գաթլը ամ օլմագ, չիւնքի Ինկիլ-թէրրա պիլիւր քի հիւքիւմէթ եալընըզ ատալէթ իւզէրինէ թէմէլլէնիւր, գըլըճ իւզէրինէ տուր-մագ» տէտի:

«Յէնի Թիւրք ճիւհհիւրիյէթինին խալիս Թիւրք էլի իլէ եափըլըպ՝ թէրագըզ էտէճէյի-նի վէ պիրագտան էթրաֆա նուրլար սաշահա-ղըն սէօյլէյօր, նէ տիւշիւնիւրսիւնիւզ» սօր-տըմ:

Արահամ աղա կիւմէյէ պաշլատը, սիկա-րա թուլթան էլինի պանա տօղրու ուզատարագ. «Պիլլիմ մէմլէքէթտէ պիր տէլի վար իտի, օնա ազըլլանաճագսըն տէրլէր իսէ, Ազըլմ քէսմէ-յօր տէյու ճէվապ վէրիւր իտի» տէտի վէ «Տօս-թում Մըսըրտա պիր սանէմ կէօրտիւմ, ալթըն-

տա իւլ ատլ էսաս իւլ միւլք Եագըլը իտի: Հիւ-
ֆիւմէթին քէմէլի ատալէթ տիր տէմէք: Մէս-
րիֆ, սէնայի, ֆիննուն, շափգա, փանթալուն է-
յի շէյլէր տիր: Լաքին հիւքիւմէթին թէմէլի ա-
տալէթ վէ մանէվի գուվլէթ տիր: Էվլէլա տի-
նի թէասսուպըն տար տաիրէսի իշինտէ պողուլ-
տըլար, շիմտի տաւա ֆէնասը միլլի թէաս-
սուպ իշինէ տիւշտիւլէր: Թէասսուպ հէր նէ
չէշիտ ուսա ատալէթ վէ թէրազդընն տիւշմէնի
տիր: Կիտինիդ Իզմիր խարապալարընը, Սթան-
պուլն եանկըն եէրլէրինի, պօշ լիմանլարը սէյր
էտինիդ, 8-10 սէնէ տիր իզթիսատի ինթիհա-
րա տողրու կիտիյորլար: Միլիօնլար գըլմէթին-
տէ էմլաք վէ էմվալ դապթ ուլունտու, նէյէ՝ եա-
րատը, օնլար խարապ ուլտու: Վէ Թիւրք էմլաք
վէ էմվալընը գըլմէթինի էօյլէ տիւշիւրտիւ քի
էսքի տիրիյի տէ դապ էթմիլէր: Ձէնկինի
ֆադիր, ֆադիրի փէրուշան ուլտու: Ամէրիզա
150 սէնէ էվլէլ իստիդ, պէյապան վէ օրման ի-
տի: Պիւթիւն տիւնեանըն տըշարը Թաթըղը է-
հալի, հէր ճինս վէ չէշիտտէն պուրա թօփլան-
տըլար վէ պիր ասրոտ 120 միլիօն, էն զէնկին
էն մէտէնի, վէ գուվլէթի տէօվլէթ ուլտու:
Թիւրքիա տիւնեանըն էն միւթապ իզլիմլէրի
իլէ հէր նէվ տէրվէթ մէնպալարընա մալիք, էն
միւթէրազըն էհալի իլէ մէսքիւն իքէն՝ պու-
կիւն էն խարապա վէ 5-6 միլիօնը պիր փէ-
րուշան էհալի իլէ մէսքիւն տիւր: Էրմէնի, Բում
մալլէրի, վազֆլար, տէրվիլլէրին մալի կիպի
միլիօնլար եաղմա էտիլտի պու եէնի ճիւմհիւ-
րիյէթ տէնիլէն իտարէ էլիլլէ եինէ մէմլէքէթ
խարապ, միլլէթ աճ, փէրուշան: Փաշանըն պի-
րինին տէտիյի կիպի, «Ձինկեանէ չատըր գուր-
ա» 500 սէնէ տէ տահա էյի իմար էտէր իտի»:
Խալըր, իմար էթմէք խասսիյէթի պաշգա շէյ
տիր, ֆէթհ էտիլա՝ կիրտիյի Իզմիրի սէպէպսիդ
եէրէ եազան էլլէր իմար էտէմէզ» ճէվապ վէր-
տի:

«Սիդ նէ՞ թալսիյէ էտէրսինիդ, իսթիյար»
սօրտում:

Արբուհամ աղա պաշընը սալլատը վէ կիւ-
լիւմսէյէրէք, «Պէնիմ թալսիյէմ եիւզտէ 90
Թիւրքիւն պիւթիւն դալպինտէն արգուէտիլա՝ է-
լէ կէշիւրէմէտիյի եօլ տըր: Հէր եէրտէ սընա-
նըլմը վէ մուվաֆֆազ ուլմուշ եօլ տըր: Եանի
Ինկիլիդ գօնթօլը տըր» տէտի: Մատէմ քի Ին-
կիլիդ գօնթօլը ալթընա ալտըղը եէրլէրի իհ-
եա էտիյօր: Օրանըն հիւքիւմէթինէ, տինինէ,
լիսանընա, անանաթընա գարըշմայօր վէ պիր

էյամ էօյրէթտիքտէն սօնրա չէքիլիյօր: Պէն օլ-
սամ կէօնիւմ իլէ օնլարը չաղըրըր, օն սէնէ ի-
չիւն պիր մուզալլէլ եափարըմ: Օնլար պու սա-
նաթը փէք ալա պիլիլիլէր, եինէ պու Թիւրք
հիւքիւմէթի պադի դալըր, անճագ խօճալար
եախօտ գօնթօլ մէմուրլարը գօրլար: Օն սէնէ
սօնրա Թիւրքիա թանըլմազ ուլուր, շէն, մա-
մուր, զէնկին, գուվլէթի պիր տէօվլէթ ուլուր,
Բէֆիդ Պէյին տէտիյի կիպի Թիւրքտէ հէր դա-
պիլիյէթ վար, ամամ հիւքիւմէթ իտարէսինի
էօյրէնէմէտի: Նէ հաճէթ Ծրանսըղ պիլէ օնլար
կիպի եափամայօր: Իշթէ Ինկիլիդ մուհիպլէրի
տէնիլէն Թիւրք թէշըլաթը պու իտի, լաքին
մուվաֆֆազ օլամատըլար, հէմ տէ իսթինթագ
ալթընա տիւշտիւլէր»:

Պէն Թիւրք օլսամ Արբահամ աղանըն սէօ-
գիւնիւ տինլէրիմ: Պիլմէմէք ալըպ տէյիլ, պի-
լէնտէն էօյրէնէմէք ալըպ տըր: Պէօյլէճէ միւ-
թապըզ դալարագ ալըլտըզ:

Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

ՊԵՂԻՍԻՉԼԻԹ ԹԱԼԻՄԻ

(INDETERMINISM)

Էհէմմիյէթճէ Այնշթայնըն Նիսպիյէթ նա-
ղարիյէսինէ միւսալի սալըլան իշպու «Պէլլի-
սիլլիք Թալիմիշինի միւճիտի վէ մուսլիմի
Հալգէնպէրի իսմինտէ կէնճ պիր Ալման հիք-
մէթշինաս տըր: Իլք տէֆա օլարագ թամմ
տէօրթ սէնէ էվլէլ պու թալիմ մէյտանա կէլ-
միշ տիր: Անըն իտտիալարը եէթէր գատար
խարիդ իւլ ատէ իսէլէր տէ, անլաշըլմասը նիս-
պէթէն գօլայ օլտուղունտան էֆքեար ալէմին-
ճէ միւճահէտէլլէյ միւնասէպէթ վէրմէմիշ
տիր: Այնշթայնըն նաղարիյէլէրի կիպի անլա-
շըլմասը չէթին օլան մատտէլէր տիր քի, հաղ-
մը կիւճ եէմէյին միտէտէ կիւնլէրճէ էլլէնիպ
ճինս ճինս փաթըրթըլար մէյտանա կէթիւրտիյի
միսիլլու, էֆքեար ալէմինտէ ասըլպ դալըր-
լար վէ ճինս ճինս կիւճիւլէրէ մէյտան վէրիւ-
լէր: Պէլլիսիլլիք Թալիմի սատէ պիր եօլտա
լիֆատէ էտիլտիւրտէ շունտան իպարէթ տիր:
Եանի. պիր զէրէնին հէմ մէվգիլին հէմ սիւ-
րաթընը մութլագ տէրէճէտէ թային էթմէք
միւճքին տէյիլ տիր: Եախօտ. պիր զէրէն աշնի
վազթտա հէմ մութլագ տէրէճէտէ տաղիդ
մէվգիյէ վէ հէմ տէ մութլագ տէրէճէտէ տա-
գիդ սիւրաթա մալիք օլամագ: Պու իքիտէն ան-

ճաղ պիր թանկսի մուծլագ տէրէճէտէ տաղիդ
օլարագ միւմքին տիր: Հէր իքիսինի տէ իսթէր-
սէք, անլէրի անճաղ աղ տաղիդ եախօտ թագ-
րիպի սուրէթտէ պիլէպիլիւրիդ:

Ձէրրէ՝ էկէր տօղրուտան հասսէլէրիմիզին
թէմասը ալթընա տիւշէճէք դատար իրի իսէ,
զաթէն անըն էօլչիւմէսինտէ թալէպ էտիլէն
տաղիդիւր մուծլագ օլմայըպ՝ թախմինի պիր
շէյ օլուր՝ Մէսէլա. պիր գում թանէսինին պօ-
յունու էօլչմէյէ դալդըչսագ, իւմ ի հիքմէթճէ
մալիւմ օլան էն տաղիդ ուսուլու դուլլանարագ,
անըն ուղունլուղունու պիր միլլիմէթրէնին իքի
եիւղ պինտէ պիրի տաղիդիլինտէ էօլչէպիլի-
րիդ: Պիր գում տանէսի չաղմագ զէրրէլէրինտէն
իպարէթ տիր: Պիր միլլիմէթրէ ուղունլուղուն-
տա պիր գում տանէսինին պիր ուճունտան օլ
պիր ուճունա դատար տիղիլմիշ օլան զէրրէլէ-
րին առէտի թագրիպէն 20 միլիօն տըր: Իմտի,
պիղիմ էն տաղիդ տէյու պիլտիլիմիդ ուսուլ իւ-
լէ էօլչէրէք, իշպու 20 միլիօն զէրրէ, տիղիսի-
նին պօյունու իֆատէ էտէրքէն 100 զէրրէ պէրի
եա էօթէ պուլունուրուղ: Հալ պու քի հէր պիր
չաղմագ զէրրէսի պիր աթօմ սիլիքօն վէ իքի ա-
թօմ թթուածինտէն եափըմըչ տըր: Պիր սիլի-
քօն աթօմու 28 փրթօն վէ թագրիպէն 28 է-
լէքթրօնտան իպարէթ տիր: Պիր թթուածին
զէրրէսի 16 փրթօն վէ 16 էլէքթրօնտան իպա-
րէթ տիր: Պունլարը տա հիսսապա ալարագ եօ-
դարտա զիքը էթտիլիմիդ 100 բագամընը հիշ
տէյիլ եիւղ դաթ պէօյիւթմէլիլիդ:

Ձէրրէ, աթօմ վէ էլէքթրօնլարըն առէտի
նօգթա ի նաղարընտան պու դատար թագրիպի
կէօրիւնէն էօլչմէք ուսուլումուղ՝ առէլի ճիւմ-
լէ մագսէտլէր իշիւն եէթէր վէ արթար պիլէ,
չիւնքի պիլ մատտէլէրի զէրրէ վէ էլէքթրօն իլէ
էօլչմէլիդ: Պու հալտէ, անլէրին (եանի առի
մատտէ փարչալարընըն) կէրէք մէվգիլինի կէ-
րէք սիւրաթընը մըղտարը քիֆայէ տաղիդիւր
իլէ էօլչմէք վէ պիլմէք միւմքին տիր:

Ամմա, պիր ճիւմին մէվգիլ վէ սիւրաթընը
աթօմ վէ էլէքթրօն տաղիդիլի իլէ էօլչմէյէ
դալդըչսագ օլսագ մէսէլէ ֆարղըլ օլուր: Իլք
եէրտէ. Պօղարտա թարիֆ էտիլտիլինէ կէօրէ,
էօլչիւմիլ քագրիպէն տօղրու օլուր, 5-10 պին
աթօմ պէրի էօթէ ֆարղընտա օլմաղըլ: Իքինճի
եէրտէ. պիր ճիւմի պէտէն հալընտա կէօրմէք
պիր շէյ, պիր աթօմու եա էլէքթրօնու կէօր-
մէք պաչգա պիր շէյ տիր: Պիր աթօմուն ֆիլան
պիր նօգթատա օլտուղունու տէյէպիլմէք իշիւն

անը կէօրմէլիլիդ, վէ կէօրմէք իշիւն անըն զի-
յա նէչը էթմէսի լաղըմ տըր: Պիր աթօմուն զի-
յա նէչը էթմէսի պիր լամպանըն զիյա նէչը էթ-
մէսինէ պէնղէմէլ: Պիր լամպա զիյա նէչը էտէր
վէ աշնի մէվգիլտէ տախի դաիմ դալապիլիւր:
Պիր աթօմ՝ հէր տէֆա պիր հապպէ զիյա նէչը
էթտիլինտէ՝ զիյանըն աքս ի ամէլի նէթիճէսի
օլարագ՝ պաչգա պիր եէրէ նագլ էտիլիւր, վէ
պու եէրին նէրէ օլտուղունու տէյէմէլիդ: Ա-
թօմ եէրինէ էլէքթրօնը ալտըղըմըղտա պու պէլ
լիսիլիլք դաթ պէ դաթ չօղալըր: Մէվգիլ վէ
սիւրաթ, պու իքիլէրտէն անճաղ պիր թանէ-
սինի մուծլագ սուրէթտէ պիլէպիլիւրիդ: Տիկէ-
րի դաիլ օլուր: Հէր իքիսինի տէ պիլմէք իս-
թէրսէք, անճաղ եարը պուչուղ սուրէթտէ պի-
լէպիլիւրիդ:

Իշթէ պէլիսիլիլիք թալիմի պու տըր: Մատ-
տէնին իսմի պէլիսիլիլք օլմասա իտի, վէ տա-
հա ճիտտէն սէօյլէյէրէք, դարիյուն էլէքթրօն
իլմինին էսասլարընա աշինա օլսա իտի, անը
զիյատէ ֆասիւզ վէ մուֆասսալ թարիֆ էթմէք
միւմքին վէ մանատար օլուր իտի: Շիմտի պու
թալիմին իքի մուհիմ նէթիճէլէրինի կէօ-
թէրէք պիթիլիլիւմ:

Էլվէլա, Պէլիսիլիլք թալիմի՝ տէհըլէր-
տէն պէրրու՝ ուլումը թապիլիյէ վէ բիյազիյէ-
նին էն պաշ սըֆէթ ի մախսուսէսի օլան մալք-
լագ տաղիլիլք թասալվուր վէ խասսիյէթլէրի-
նի թախֆիլիլ էտիյօր, էլէքթրօն վէ զէրրէ ալէ-
մինտէ իսէ անը թէքմիլէն իղալէ էտիյօր: Պու
իսէ ուլումը թապիլիյէ իւզէրինէ խարիճաէն
թարհ էտիլէն պիր քէֆիլիլէթ օլմայըլ, ասլ
պու իլմլէրին պաշ ուսթաղլարընըն մէյտանա
կէթիլիլիլի պիր հալ տըր: Ալէմին ինճէ ուճուլ-
լա, եանի աթօմ վէ էլէքթրօնլար իլէ ուղարչ-
տըղըմըղտա, մուծլագ տաղիդիլք վէ շաշմաղ
իսթինթաճլար ֆիքրիյէթի սէօքմէյօր, վէ ան-
լէրին եէրինէ իքիլիլիլիլէ կէչիյօր:

Իքինճի. Սէպէպ Էսէր գաիտէսի էսքի նու-
ֆուղ վէ բիւճհանիյէթիլիլտէն մահրում օլույօր:
Սօն 2-3 ասը դարֆընտա մատտի իլմլէրտէ մէյ-
տանա կէլէն թէրագըլ՝ սէպէպ էսէր գաիտէ-
սինի մէյտանա կէթիլիլիլ իտի: Պունա կէօրէ,
հէր էսէրին պիր սէպէպի վար, վէ պու սէպէպ
օ էսէրի թէֆաիլ էթմէյէ քեաֆի տիր: Էվվէլ-
լէրի, կիւնէչին թուլումասը սալթ պիր ալա-
մէթ հալընտա պիլինիպ՝ անտէն ճինս ճինս նէ-
թիճէլէր իսթինթաճ վէ մէմուլ էտիլիլ իտի:
Էօլիւմ, գըթալ, գըթըլք, հարպ կիպի աֆէթ-

լէր պիր կիւնէշ թութուլմասընա եա պիր գուլ-
րուզլու եւլաղ կէօրիւնմէսինէ համլ էտիլիւր
իտի: Եւլաղլար իլմի կէօսթէրտի քի պու եան
լը տըր: Գամէր կիւնէշին էօնիւնէ հէր նէ գէ-
ման կէլիւսէ՝ կիւնէշ գարարըր: Գամէրին վէ
կիւնէշին հարէքէթլէրինի միւքէմմէլ սուրէթ-
տէ պիլտիյիմիլտէն, կիւնէշ թութուլմասը նէ
գէման օլաճաղընը սէնէլէր էվվէլ սէօլէյէյպլ-
լիւրիլ:

Եախօտ, պիր ատէմ ճիւնայէթտէ թութու-
լուր: Էվվէլլէրի ճանի, հիւքմ էտիլիլ գանու-
նէն ճէգասընը չէքէր իտի: Իլմ ի բուհ ը ինսա-
նըն աէրին թէֆթիլ վէ թէհարրիյաթը կէօսթէ-
րիյօր քի ճիւնայէթ՝ թապիլթը ատէմին վիւ-
ճուտը տախիլինտէ պուլունան պաղը պէյլլէրին
եափըլ գանա կիրտիրտիլի պաղը քիմիալի
մատտէլէրտէն նէշէթ էտիյօր: Պիշարէ ատէմին
սուչու հօգ: Օնա պէյլլէր մէսուլ տըր, վէ վիւ-
ճուտընը ատէմ քէնտիսի եափմաղ: Էօլլէ տօղ-
մուշ, նէ եափսըն: Իմտի պու ճանի ամէլլէրի
իշիւն մէսուլ թութուլմաղ: Նէ տէ, զայէթ է-
յի պիր ատէմ Փաղիլէթլէրի իշիւն մէսուլ թու-
թուլապիլիւր: Պու հօլ իլէ սէպէլ էսէր գաիտէ-
սի ախլագիյէթ քասալվուրունու մէյտանտան
գալտըրլաւյա խըղմէթ էթմիլ տիւր: Ախլագիյէթ
մէպտէսի գալտըղընտա տին թասալվուրու տա
գալգար: Շէօլլէ քի, սօն պիր իքի ասը զար-
ֆընտա իլմ օճաղընտան չըգան պիր ճինս տին-
սիլլիւր, քի պաղէն պէյլլաղը թապիր էտիլմիլ
տիւր, սատէճէ սէպէլ էսէր գաիտէսինին թա-
պիր նէթիճէսի իտի:

Իշթէ պէլլիսիլլիւր թալիմի սէպէլ էսէր
գաիտէսինէ պէլլի պիր տարպէ վուրուլօր, վէ
հաթթա անը մէյտանտան գալտըրըյօր: Պու թա
լիմէ կէօրէ գէրըլէրին մէվգի վէ սիւրաթընը
մուլլաղ սուրէթտէ էօլլմէք միւքէնսիլ օլուպ
անլէրի անճաղ թաղըրիպէն թային էտէպիլլիւր ի-
սէք, թապիր տիր քի պու կիպի ղէյր ի մուլ-
յէն պիր ղէմին եա մուգատտէմէ իւղէրինէ պի-
նա էտիլէն նէթիճէ տախի ղէյր ի մէվսուլ վէ
պէլլիսիլ, եանի, եանլըլ օլմալ: Պու իսէ,
ղասական իլմին եալրուսու օլան սէպէլ էսէր
մէպտէսինին պաղլայըճը ղէնճիլլէրինի չիւ-
րիւտիլօր: Պուսուն նէթիճէսի օլարաղ, ախ-
լագիյէթ վէ շախի մէսուլլիյէթ կիպի թէսալ-
վուրլար եէնի ուլում ը թապիրիյէ ուսթաղլա-
րը տէվաիրինտէ էճնէպի կէօգէտիլմէյօրլար:

Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Նիւ Լընտրն

Պիր ԻՅԶԱՀԱԹ

Փրօֆ. Տաղլեանըն պու պահսընը պիր տէ
չու եօլտա իյգահ էտէլլմ:

Կէշէն պիր իքի ասը զարֆընտա թապիր
իլմէր թարաֆընտան ախլաղ վէ տին ալէյհին-
տէ վուգու պուլան հիւճիւմլէր պալլըճա շու
իքի խաթթ իւղէրինտէ օլմուշ իտի: — տէնիլի-
յօր իտի քի, իւլում ը թապիրիյէ մուլայէն հի-
սապլար վէ մուգարրէր վաղըլար իւղէրինտէ
միւքէսսէս տիր: Ատէմ նէ տէտիլինի պիլլիւր վէ
հէր իտտիա էթտիլինի գաթի պիր սուրէթտէ
խապաթ էտէպիլլիւր: Հալ շու քի ախլաղ վէ տին
պաղը էօլլէսի շէյլէր Փարղ էտէր քի(մէս. բուհ,
էօլմէմէգլիւք, Ալլահ), անլէրի կէօրիւպ կէօս-
թէրմէք վէ մաթէմաթիլի եօլտա իսպաթ էթ-
մէք իմքեանսըլ տըր: Տիկէր պիր հիւճիւմ տէ
չու եօլտա իտի: — Տէյօրլար իտի քի, թապիր
ալէմտէ պիլլիւր կէօրտիլլիւմիւղ զարուրի սէ-
պէլ էսէր ալագասը շալմաղ պիր ալագա տըր:
Հէր պիր վաղըա վէ մէվճուտ քէնտինտէ էվվէլ
կէլէն թապիր վէ մատտի գուլլէթլէրին իճրաա-
թը նէթիճէսի տիր: Օլ տէրէճէ քի հէր շէյին
սէպէլի Ալլահ տըր տէնսէ, պիլլարուր Ալլա-
հըն սէպէլի նէ տիր տէյու սիւալ էտէրլէր ի-
տի: Շու հալտա իլմ զարուրի սէպէլ էսէր ա-
լագասընտան Փարղըլ օլարաղ հուրր օլան սէ-
պէլլէր թանըյամաղ տէրլէր իտի: Պունա դար-
չը փրօֆէսօրըն տէտիլի կիպի պաղը ալիմլէրին
իտտիասը շու տըր քի պու պէլլիսիլլիւր գալլը
ախլաղ վէ տին ալէյհինտէք իլմին մէղքիւր ի-
քի թապիրասըն քէնտի իշիւնտէն թախիլպ է-
տիյօր տէյու կէօրիւնիլօր: Զիրա իլմ քէնտի
պիլտիլլէրինի մուլլաղ պիր մանատա տաղիլ
տէյու իսրար վէ պէօլլէճէ քէնտի մալիւմաթը
խարիճինտէ պիլլինէճէք մահիյէթլէր վէ գալի-
տէլէր պուլունամատըղըն իտտիա էտէմէղ:
Քէլալիլ զարուրի սէպէլ էսէր մէպտէսի ախ-
լագա վէ տինէ ալագատար օլան հուրր սէպէլ-
լէրի բէտտ էտէմէղ: Էլլէթ պու նաղարիյէնին
մէյտանա կէթիրտիլի մէսէլլէր ալիմլէր ա-
րասընտա էլան միւղաքէրէ էտիլմէքտէ տիր:

Յ. Գ. Գ.

Տիւնեատա 37 մէմլէքէթլէրտէ 6400 կիւն-
լիւք ղաղէթա վար տըր: Մ. Ամէրիգատա 2248,
Ինկիլթէրատա 2072, Ալամանիատա 296 վէ
Ֆրանսատա 202:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՏՕԳԹ. ԼԵԻՈՆ Հ. ԱՇՃԵԱՆ

ՎԵՐ. Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆԸ մախտոմը, ԼԵԼՈՆ Հ. ԱՇՃԵԱՆ, Այնթապտա տողմուշ, վէ Էօմրիւնիւն իւր զըմմընը, Ատանա, Գոնիա վէ Պէյրութտա կէշիւմիշ տիր: Անըն մէղքիւր շէհրէրտէ պուլունտուղը միւտտէթլէր պիւհրանը վաղըթլար օլտուղընտան, թալիմ ու թէրպիյէյէ չօգ պիր Փուրսաթը օլմամը տիր: Ֆաղաթ 1926տա, վալիտէյնի իւէ պէրապէր Ամէրիգայա կէլէրէք, Փենսիլվանիա տար իւլ Փինոնընտա ալթը այ դատար պուլունտու վէ պատէհու Լօս Անկէլէսէ կէլէրէք, Ճէնուպի Գալիֆօրնիա Տար իւլ Ֆիւնոնընտա տախիլ օլուպ՝ տիշնիւրէք Փէնսիլի թահսիլէ սայ էյլէտի: Այնի զէմանտա Պէշըրը ալ Սայէնս տաիրէսիտէ տախի չալըմը տիր:

Մէրգուտ տէրպլէրինտէ եիւքսէք տէրէճէ ալմը վէ Փրօֆէսօրլարըն հիւսն ի թէվէճհիւհիւնիւ դազանմը տիր: Ֆութ պօլ վէ պէյա պօլ թիմլէրինտէ կէօսթէրտիյի իգթիտար վէ լիադաթտան նաչի արգատաչլարընըն հիւրմէթինի քէսպ էյլէմիշ վէ ինսի թապիաթը ճիհէթիյէ քէնտինի թանըյան թալէպէլէր թարաֆընտան սէվիւմիշ տիր: Հաթթա գլինիյէ տիշ եափտըրմաղա կէլէն Ամէրիգալըար, քէնտինին էհլիյէթ վէ մէհարէթինի կէօրէրէք, պու էրմէնի թալէպէլի եէքտիկէրինէ թալսիյէ էյլէմէքտէ օլմուշլար տիր:

ԼԵԼՈՆ Հ. ԱՇՃԵԱՆ Յունիս 6 տա, մէղքիւր միւհէսսէսինի ֆարգլը տաիրէլէրինտէն իթմամը միւտտէթ էտէն 1422 մէղուն վէ մէղունէլէրտէն պիրի օլուպ՝ Պէշըրը ալ Սայէնս վէՏագքըր ալ Տէնքըլ Սըրքըրը իւնվանլարը իւէ միւտտէթ ի թահսիլիյէսինի իթմամ էյլէտի:

ՄԱԼԻԻՄԱԹԼԱՐ

Պօհէմիտա 4000 սէնէ էսքի պիր դալանըն էսէրլէրի պուլունտու: Հարվըրտ տարէլէֆինոնը քէշֆիյաթ հիյէթի մէյտանա չըղարտը, քի օ վաթթտա էլպիսէ, թօփրազ դապլար, սիլահ վէ դուլիպա եափարլար իմիշ: Նստարան վէ օճազ եէրլէրի տախի կէօրիւմիւշ տիր:

Էվրօփտա 81 միլիօն առէմ Ալամանճա սէօյլէյօր, 70 միլիօն Բուսճա, 45 միլիօն Ինկիլիզէ, 43 միլիօն Ֆրանսըղճա, 41 միլիօն Իթալիանճա սէօյլէյօր:

1926տա Մ. Ամէրիգատա 1540 միլիօն լիպրա քէնտի եանի շէրէզ հալինտէ եէնիլէն շէքէր սարֆ օլմուշ տիր:

1930տա Մ. Ամէրիգանըն եանկըն զիյանը 465 միլիօն տօլար իմիշ:

Մ. Ամէրիգատա տէօրթ միլիօն կօլֆ օյնայան վար տիր:

1922տէ դատըն իշնիլէրին սայըսը 8½ միլիօն իմիշ: Շիմտի իքի դաթլանմը տիր:

Մ. Ամէրիգատա սիյահլարտան 6000 տօգթօր, 67 սիկուրթա շիրքէթի, 35 պանդա, 270 զաղէթա վէ 70 պին թիւճճար վար տիր: Ճիւմվէսի սիյահ զինճի տիրլէր:

19 մէմլէքէթլէրտէ 51,649 թէաթրօ վէ սիւնէմա վար տիր: Մ. Ամէրիգատա 22,700 տիր: Լօնտրատա պիր սէնէտէ 94,000 միլիօն դա տէհ չայ իշիլիյօր:

Մ. Ամէրիգատա 52 միլիօն դօյուն վար իմիշ:

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԻՐ

Ամրիգա րէիս ի ճիւհուրը Հուվըրըն տիւնեայա թէքիֆի կէշէն հաթթանըն էն մուհիմ խապէրի տիր: Հուվըր թէքիֆ էյլէտի քի Ալամանլարա թամիրաթ պօրճը իշիւն պիր սէնէ մօրաթօրիյում վէրիլին: Թապիի Ամէրիգա տախի ալաճազլարընը ալմայաճազ տիր: Պու թէքիֆ տիւնեանըն հէր թարաֆընտա չօգ կիւզէլ աքօ էյլէտի: Ալամանլար օ դատար մէսրուր օլտուլար քի րէիս Հինտէնպուրկ Հուվըրա թէշէքէր մէքթուպը եազտը: Ինկիլթէրրա, Տօմինիօնլար վէ Իթալիա րազի օլտուլար, հաթթա ալթըչլարտըար: Լաքին Ֆրանսատա թէէսիւր այնի օլմատը, չիւնքի Ֆրանսա իշիւն հայաթի պիր մէսէլէ տիր վէ Եունկ Փլանը դանուն հալինտէ տիր: Ֆրանսա դապինէսի ախէր պիր թէքիֆ հազըրլատը վէ միլլէթ մէճիսինէ կէօթիւրտիւ: Միւպահէսէ պիր էօյլէ սօնու սաաթ իւշտէ պաչլայըպ՝ պիւթիւն կիճէ սապա հա դատար սիւրտիւ: Ատէթի իւզրէ Ֆրանքլին Պուլիյօն Պրիանա հիւճմ էյլէտի, Լապալ միւտաֆաա էթտի, էնճամ սօսիալիսթլէր տէ 60 րէյ իւէ հիւքիւմէթ իշիւն րէյ վէրտիլէր վէ դապինէ տիւշմէտի: Ֆրանսըղլար թէքիֆ էտիյօր քի Եունկ Փլանը իւզրէ Ալամանլար թամիրաթ պօրճընը Պազլտէքի տիւնեա պանդասընա վէրսինլէր վէ Ալամանլար օնուն պէտէլինէ դրէտի ալսընլար: Ամէրիգա մալիյէ նա-

զըրը Մէլոն փարիզտէ տիր վէ կէօրիւշիւյօր վէ պիր սուրէթ ի հալլ պուլաճազլար տըր: Այնի զէմանտա Ուօշինկթօն խարիճիդէ նաղըրը Սթիմ սըն տախի էվրօփայա կիթմիշ տիր: Չօզլար պուլնու Ամէրիկանըն հարպա կիրմէսինէ պէն-զէտիյօրլար, չիմտի թէհտիա էտէն իգթիսատի տիւշմէնտէն էվրօփայը գուրթարաճադ տըր: Ալամանիատա պուհրան էօյլէ իտի քի հէր ան իսեան վէ Պօլշէվիքիք չըգապիւլի իտի: Սալթ Ամէրիկանըն Ալամանիատա 1,500 միլիօն տօլար սէրմայէսի վար տըր: էվրօփա հէր ան թէհ լիքէ ալթընտա իտի վէ պու քէսաթլըղընտա պէօյիւք սէպէպի պու տըր: Հուվըրըն պու սէօ-դիւ իւզէրինէ Նիւ Եօրք պօրսասը եիւքսէլմէյէ պաշլատը: Հուվըր թէլսիդ թէլէֆօն վասըթա-սը իլէ փարիդ իլէ ալէտտէվամ կէօրիւշիւյօր: Ֆրանսըդ տօղրուտան Ալամանլար իլէ կէօրիւշ-մէյէ րազի օլտուլար: Խարիճիյէ նաղըրը Սթիմ-սըն տախի էվրօփայա կիտիյօր:— Ամէրիկանըն էվրօփայա եօլլատըղը սէրմայէ 5000 միլիօն տօլար իմիշ: Պուլնու 1500 միլիօնը Ալամանիա-տա, 125 միլիօնը Ալսթրիատա, 275 միլիօնը Պէլճիկատա, 480 միլիօնը Ֆրանսատա, 650 մի-լիօն ինկիլիթէրրատա, 425 միլիօնը Իթալիատա, 190 միլիօնը Լէհիսթանտա իմիշ: — Ամէրիկա-տա 8 կիւնտէն պէրու տէվամ էտէն սըճազլար 600 քիշինին վէֆաթընա սէպէպ օլուպ չօդ մահ սուլլարը գուրութմուշ վէ պաղը օրմանլարտա եանկըն մէյտանա կէթիւրմիշ տիր:— Փօսթ վէ Կէթի իսմինտէ իքի Ամէրիկայը-լար Ամերիկատան թէյյարէ իլէ ուշուպ ինկիլ-թէրատան կէչէրէք Պէրլինէ վասըլ օլտուլար: Պէրլինտէն հարաքէթ էտիպ Մօսկօվա թարիդիյ լէ Սիպէրիատան կէչէքէ Օմոք վէ Երգուսիք իւղէրինտէն Սիպէրիանըն շարզի գըրսընտա Խապարօվաք տէնիլէն շէճրէ կէլտիլէր: Պու ան եօլճուլուգ 1500 միլ իտի քի 4 կիւնտէ քէս-տիրտիլէր: Խապարօվաքտան շէմալա տօղրու 2,500 միլ ուշարադ Ալասքանըն Նօմ շէհրինէ օ-րատան Նիւ քօրքա եէթիշտիլէր: Պու տիւնեա-նըն էթրաֆընը տէվըր էթմէք օն կիւն տէվամ էյլէտի: Պու կիւնլէրտէ Հօլկէր Հօյրիս վէ Օթօ Հիլիկ իսմինտէ իքի Տանիմարգալըլար Նիւ Փա-ռնտլէյտտէն չըգըպ տօղրու Գօփէնհակա էն-տիլէր: Գրալ Քրիսթիան զնլարա էն պէօյիւք Նիւանը իհտա էյլէտի:

Ինկիլթէրրա.— Պաշ վէքիլ Մագտօնալտ Հուվըրըն թէքլիֆինի փարլամէնթէ պէյան էյ-լէտիլինտէ Պօլտուին վէ Լօյտ ձօրճ ճէվապէն

գապինէնին թէքլիֆի գապուլ իլէ ալիճէնապ պիր հարաքէթտէ պուլուճմուշ իտիլինի սէօյ-լէտիլէր: Ինկիլիդ Տօմինիօնլարը տախի պիրէր պիրէր գապուլ էտիյօրլար: Մագտօնալտ փար-լամէնթ հուլոլընտա ախէր պիր Նուլթ իրատ էյլէտի վէ կէլէճէք Փետրվարտա թէքը ի սիլահ վէ սուլհ իշիւն ճիւմլէ միլլէթլէրէ տալլէթ օ-գուտու. րագամլար իլէ կէօսթէրտի քի թէսիլ-հաթը էքսիլտէն տէօվլէթ էն ղիյատէ Ինկիլ-թէրրա օլմուշ տըր: Կէրէք գարատա վէ կէրէք տէնիլտէ Ինկիլթէրրա գուլվէթի էքսիլթմիշ վէ օլ պիրլէրի ճիւմլէսի արթըրմըշ տըր: Ֆրանսա հագընտա սէօյլէր իքէն վէք նաղիք լիսան գուլ լանմըշ տըր: Ֆրանսա օրտուտու էվրօփա սուլ-հընա պիր թէէմինաթ տըր, վէ դաշ տէֆա հիւճմ օլտուլուճու տէրիաթը էտէր իսէք ան-լար, պիլիլիդ» տէմիշ տիր: Տիւնեատա հիւնիւ Նիլէթ վէ կէօրիւշ վար վէ էյիյէ տօղթու իրա-տէթ վար տըր: Ագատական կուսակցութիւնը իքիյէ այրըլմըշ տըր: Սըր ձան Սայմս վէ 7-8 մէյուլսլար Լօյտ ձօրճըն արազի վէրկիսի մէսէ-լէսինտէ ամէլէ Փըրգասընա պիրլէշմէսինէ րա-զի օլմատըլար վէ այրըլտըլար: Ծու հալտէ Ա-գատականլար հիշ պիր վադթ էքսէրլէյէթ պու-լուպ՝ հիւքիւմէթէ կէչէմէյլէր: Էօյլէ զանն օ-լուճուլօր քի գալան գըսմը ամէլէ Փըրգասընա պիրլէշմէք տիր:— Ալթը ատէտ Ինկիլիլէր պաշղա պիր ֆիլթիւհաթ հափտըլար: Ալլար-տան պէրրու սէֆիլէ տէվամ էտէրէք՝ Հիմա-լայա տաղլարընտա 25,447 ալաք եիւքսէյէ եէ-թիշտիլէր: Պու չիմտիյէ գատար ինսանըն չը-գապիլտիլի էն եիւքսէք մէվդի տիր: Եօլլար տէհշէթլի, եօգուլար, ուշըրուլար վէ մէֆ-րէթ պուլ պէտէնլէրինտէն իպարէթ օլուպ՝ դա-յէթ թէհլիքէլի իտի: Էթրաֆ պիւսպիլթիւն պուլ նէհրլէրի օլուպ՝ տէրէճէ ի հէրարէթ սը-Փըրտան չօդ աշաղը տըր: 30 գատար եէրլի-լէր եէյէճէք վէ էրգադ կէօթիւրմէքտէ տիրլէր: Պուլտան սօնրա էվէրէսթ նամ թէփէ կէլիլ քի 29,000 ալաք տըր:

Ֆրանսա.— Հուվըրըն թէքլիֆի եանի Ալա-ման պօրճընը պիր սէնէ ալմամադ Ֆրանսըլտ-րա կիւճ կէլիյօր, չիւնքի գանուճ սըրասընա կիրմիշ, հէմ տէ պէօյլէ պաշլալարադ պիլթիւն պօրճլար սիլինմէք թէհլիքէսի վար տըր: Ամէ-րիգա քէնտի սէրմայէսինի պուրթարմադ իշիւն պիլթիմ փարամըղը թէհլիքէյէ դօյօր տէյօրլար: Ալամանիա սէնէվի 100 միլիօն տօլար վէրմէլի տիր: Պու փարալը վէրսին վէ պանդատան էօ-

տիւնն ալսն տէյօրլար: Յրանսս մալիյէ նազըրը Ամէրիգա մալիյէ նազըրընա պիր տալէթ վէրմիլ խոխ: Տիպլոմաթիք պիր սօֆրա օլտուղունտան դատընլար վէ տըշարըտան քիմսէ օլամաղ խոխ: Սօֆրայա օթուրուր իքէն կէօրիւրէր քի 13 քիլի տիրէր: 13 ուղուրսըղ սայը տըր տէնիլիւր: Հէման նազըր իչէրի գօշուպ՝ դարըսընը չաղըրըր վէ սօֆրայա օթուրթտուրուր: Ենմէք խիթամընտա պրազըպ կիտէր: — Յրանսս միլլի մէճլիսի հուսուտլարըն խիթիհքեամլարընա սարֆ օլմաղ իւզըրէ 96 միլիօն տօլար տահա թախսիս էթմիլ խիր: Սօսիալիսթլէր թէէխիրիսի. թալէպ էյլէմիլլէր իսէ տէ 155 ռէյէ գարշը 430 ռէյ իլէ գապուլ օլմուլ տըր: — Յրանսըղլար տօղըրուտան Ալամանլար իլէ գօշուլմաղա ըզղի օլտուղար վէ հաթթա Պրիւնիկ իլէ Գըրթիյուսը տալէթ էտէճէլէր: Ինկիլիլլէր թէլիֆ էտիյօրլար քի պու թէէխիր օլունան պօրճ 25 սէնէտէ վէրիլսին: Յրանսըղլար ըզղի տէյիլ տիրէր վէ պէշ սէնէ թէլիֆ էտիյօրլար: Իհթիմալէն 10-12 սէնէյէ սուլհ օլուրլար: Յրանսս պահրիյէ նազըրը Շարլ Տիւմօն մէպուսանտան թալէպ էյլէտի քի իքի թանէ 35,000 թօնօլըզ գրուաղէօր եերինէ իւշ թանէ 23,000 թօնօլըզ եափմաղը թէրճիհ էտէր: Պունա թախսիս օլան 70 միլիօն տօլար գապուլ օլունտու:

Իթալիա հիւքիւմէթի Հուվըր թէլիֆիին գարար վէրիլմէսինէ պէլէմէյիպ՝ իճրայա գօյմուլ տըր: Շէօյլէ քի տէրհալ քէնտինէ պօրճուլ օլան Ալամանիս, Ավսթրիա, Մաճարիսթան վէ Պուլղարիսթանա խապէր եօլլայըպ պու սէնէ պօրճ վէրմէյէճէլէրինի իսթար էյլէմիլ տիր: Իթալիա, Ինկիլիթէրա վէ Ամէրիգայա օլան պօրճըն տախի աչի կիւնտէ հաղըր էտիպ՝ կէլիպ ալմալարընը իսպար էյլէմիլ տիր: Իթալիա Ամէրիգա վէ Ինկիլիթէրա ալամաղլարընտան վաղ կէչէրլէր իսէ քէնտի տախի վաղ կէչէճէլիսի, հաթթա ալամաղընըն ֆաղլասը օլան սէնէվի 13 միլիօն տօլարը Ալամանիս պաղըլայաճաղընը պէյան էյլէմիլ տիր: — Ալաման պաշ վէլիլի վէ խարիճիյէ նազըրը Բօմայա կէլէճէլէր իսէ տէ ֆարիղէ կիթտիքսէն սօնրա կէլմէլէրի արղու օլունուլօր քի Իթալիա Յրանսայա գարշը իլլէյօր կէօրիւնմէսին: Բօմատա, մօրաթօրիլըմտան մատա, Ավըսթրիա իլէ կէօմրիւք իթիհատը վէ թահտիս ի թէսլիհաթ մէսէլէլէրի կէօրիւլիլէճէք տիր:

Րուսիա. — Րուսլարըն թիճարէթի հաղգրնտա պիր թասալվուր ալմաղ իչիւն զիքը էտէլիմ քի Անատօլույա մանիֆաթուրա եօլլայօրլար վէ չարշը խարապ օլմուլ տըր: Օ դատար ուճուլ տըր քի էվրօփա մալի իլլէյէն թիւճաղար պաթըյօրլար: Թիւթիւնէ կէլիստիքտէ 1930-31 տէ 980 պին հէթար արաղի էքիպ՝ 260 միլիօն քիլօ թիւթիւն հասըլ էթմիլլէր: Պու մըղտար Թիւրքիա, Եունանիսթան վէ Պուլղարիսթանտա չըգան մահսուլտան ֆաղլա տըր, վէ Մըսըրտա Թիւրք թիւթիւնիւ տիւշմիլ տիր: — Րուսիատան խուսուսի պիր հիյէթ ֆարիղէ կիթմիլ տիր թիճարէթ մէսէլէլէրինի գօնուլմաղ իչիւն: Րուսլար տօսթլուզ ահտնամէսի տախի թէլիֆ էտէճէլէր: Էսքի պօրճլար վէ պաղը սիյասի մէսէլլէր նէ օլամաղ մալիւմ տէյիլ տիր: — Եունիս 24 տէ Րուս վէ Ալաման պիթարաֆլըզ վէ տօսթլուզ ահտնամէսի խղալանտըլար: Պու 1926 նըն տէվամը տըր:

Պալգանլար. — Պու մօրաթօրըլըմ, եանի Ալաման պօրճընըն պիր սէնէ թէէխիրի մէսէլէսի Պալգանլարտա պաղըլարընըն խօշընա կէլմէտի: Եունիսալվիա օ փարա իլէ եօլլար, քէօփրիւլէր, չմէնտըֆէր վէ հիւքիւմէթ պինալարը եափըյօր խոխ: Շիմտի օնլար թէէխիր օլամաղ տըր: Պուլղարիսթան պօրճլու տըր, օնլար սէվինիյօր: Պուլղարլար հէր սէնէ Սըրպլարա այնէն օլարաղ սըղըր, գօյուն, տօմուզ վէ մահսուլաթ վէրիւրլէր խոխ: Իթալիա հիւքիւմէթի տէ Արնալվուտուղա 20 միլիօն տօլար էտիւնն վէրիյօր, ֆաիղսիլ օլարաղ: Պու փարայը նէ վաղթ պիւտճէսի օն միլիօն օլուր իսէ վէրմէյէ պաշլայաճաղ տըր:

Թիւրքիա. — Եունան դաղէթալարընըն եաղտըղընա կէօրէ Թիւրքիատա պիր չօգ Րուս էսիրլէր վար իմիլ: Կէյվէտէ Լաղ Բէսուլըն եանընտա վալանթիսի իսմիլտէ Րուս պիր գարը վար իմիլ: Ուշաղ թարաֆընտան գաչան պիր Րուս օրատա չօգ էսիրլէրին օլտուղունու սէօյլէյօր: — Իզմիրտէքի Յրանսըղ մէթէպիլիտէ թալիմ օլան իքի Ատանալը Իսլամ գըղլար Գըրիս թիւն օլմուլլար վէ պիրի Անթուանէթ, օլ պիրի Մաթիլտա թէսմիլլէ օլունմուլ տըր: Թիւրք զաղէթալարը օ մէթէպ հաղընտա հիւքիւմէթճէ մուսմէլլէ օլամաղընը եաղըյօր: — Սիւրիատաքի էմլաք մէսէլլէսինի հալլ էթմէք իչիւն եէնի պիր գօմօսիօն թէլիլ օլմուլ տըր: Պիր աղա Յրանսըղ տըր: — Սթամպուլ Րուս խասթախանէսի մէճլիսինտէ աղատան պիրի Թիւրքճէ

սէօյլէյօր իմիշ, օլ պիւրէր իսթար էթմիշէր քի Րուսմա սէօյլէսին, ազա տինլէմէմիշ, էն-
ճամ պրազըպ չըգմը: Պու մէսէլէ հիւքիւմէթին
գուլաղընա եէթիւմիշ վէ Րուս-Թիւրք մէսէլէ-
սի օլույօր:— Թիւրք հիւքիւմէթի գարար էթ-
միշ քի նէ գատար Արասլա հաղը իլէ հաղը-
մը քիթապ վար իսէ հաղըպ՝ թէլէֆ էթսին:
Հէր թարաֆտա գօմօսիօնլար կէզիպ թօփլա-
յաճաղար վէ իշլէրինտէ թարիսի օլան վար ի-
սէ գալաճագ, եօգ իսէ եանաճագ իմիշ:— Սթան
պօլ հուգուգ մէքթէպինտէն ալթը գատըն տա-
հա մուսթէհի օլմուշ, իքիսի իգմիւր, իքիսի
Սթամպօլ, իքիսի էնգարէ մահքէմէլէրինէ ըէ-
լիս ի սանի օլմուշլար տըր:— Թիւրքիստա խա-
րիճի թիճարէթ պիր շիրքէթէ իմթիյաղ հալին-
տէ վէրիլիյօր իմիշ: Մուխալիֆ զաղէթալար
միլլի խտխալթ, Գանթարիյէ իսմի իլէ շիր-
քէթէր հափտըլար վէ էհալիյի սօյտուլար:
Պունլարտա «Իշ լիմիթէտ» իսմինտէ խալգ ա-
ղալարը տըրլար, մէմէքէթէ պէլա օլաճագ
տըր:— Արարատ թարաֆընտան ալընան խա-
պէրէրէ կէօրէ Գիւրտլէր հալա չարիւրըլօր-
լար: Պիր թարաֆտան Աճէմ, տիկէր թարաֆ-
տան Թիւրք սաքէրինէ գարըն հարպ էտիյօր-
լար:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Երուսաղէմ Պատրիարքըլընա Մըսըր ա-
ռաջնորդը Տ. Թորգոմ Եպս. Գուչակեան ինթի-
խապ օլունմուշ տըր: Թորգոմ Եպս. մուգթէ-
տիր, թէճըրիւպէքար վէ թէմիղ կէշմիշլի օլան
պիր բուհպան տըր: Սրբազան խտարէ ճիհէթին
տէ չօգ թէճըրիւպէքար տըր: Երուսաղէմ միա-
բանութիւնը փէք ազըլը տալրանըպ՝ արալա-
րընտան պիրիսի սէչէճէք եէրինէ միլլէթ իշլին
ֆաիտէլի օլանը հափտըլար:— Սթանպօլտա
Ազգ. Երեսի. Ժողով Մայիս Ցտէ աշըմը տըր:
Պատրիարքըն բիասէթի իլէ, Փրօֆ. Տէր Յա-
կոբեան ատենապետ ինթիխապ օլունմուշ տըր:
Իւսկիւտարըն Սր. Խաչ եկեղեցիինէ էմլաքընը
տալիս հիւքիւմէթ զապթ էթմէյէ չըգընտը իսէ
տէ պիր վաղթ թէլէսիւր օլմուշ տըր:— Մուս-
թաֆա Բէմալ փաշա Պատրիարքըն թէպրիքի
միւնասիւպէթիյլէ մէմնունիյէթ թէլէկրաֆը եօլ
լամը տըր:— Ազգային Հիւանդանոցըն 99ընճը
սէնէ ի տէլրիյէսի իճրա օլունմուշ վէ 3,000

լիրա իանէ օլմուշ տըր:— Հայաստանտա Նա-
խիջեան գէլգէլէսինտէն 157 քէօյտէ 9000 ու-
մուր զարար չէքմիշ, 382 քիշի վէֆաթ էթմիշ,
780 եարալանմըշ, պին չօճուգ էօքսիւգ գալմըշ,
գիյան 14,837,000 բուպլի եանի 7½ միլիօն տօ-
լար տըր: Զանգեզուրտա 85 մէքթէպ խարապ
օլմուշ, 1½ միլիօն բուպլի թամիրաթ իշլին լա-
զրմ կէլիյօր:— Տ. Բարգէն Կաթողիկոս Արապ
պիր զաղէթա միւլէլիֆինէ ինթէրվիւ վէրէրէք
Հայլարըն Սիւրիատաքի մէվգիլի վէ եէրլի է-
հալի վէ հիւքիւմէթէ տօղրու սատագաթ վէ պի-
թարաֆըլըտան մատա պիր էմէլլէրի օլմատը-
ղընը իպահ էյլէմիշ տիր:— Սիւրիատա Կիլիկիա
Կաթողիկոսլուղունուն եէնի թէշքիւթը իւղէ-
րինէ Պատգմ. Ժողով Փարզըլ մէճլիսլէր ինթի-
խապ էյլէմիշ վէ առաջնորդլար անլէրի իճթի-
մաա տալէթ էտիյօրլար:— Գըրըգ Խանտա եէ-
նի եաիւրան մէքթէպ պինասը իթմամ օլմագ
իւղրէ իմիշ: Պաշաճա ազգային հէր թէշքի-
լաթլար օրտա վար տըր:

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Հայ Աւետ. Գիլիսէլէրին Իսթիգպալը
Ախլագի Շէրիաթ Իշէրտէն Մի, Տըշաք-
տաճ Մը

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Զօնուգարտա Հասէտ, վէ էօնիւ Նասը՞լ
Ալընմալը

ՍԻՐՈՒՆ Մ. ԳԵՇԵՇԵԱՆ
Գրիսթիան Իքթիհատը
Վեր. Ս. Կ. ԱՂՊԱՊԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Պիր Թիւրքիւն Մէքթուպը Բէմիֆ
Ճէվապ ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Պէլիսիգիլիֆ Թալիմի ԳՐՈՓ. Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Պիր Իյգահաթ

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻ

Տօգթ. Լեւոն Հ. Աշնեան
Մալիւմաթլար

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ